

Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje

Cerovečki, Julija

Undergraduate thesis / Završni rad

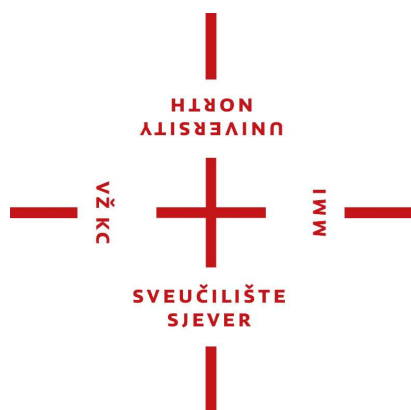
2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:122:174793>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

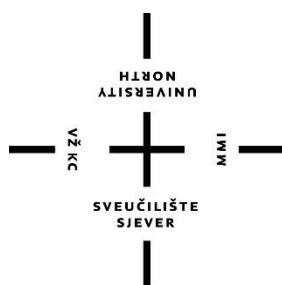
Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-24**



Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)





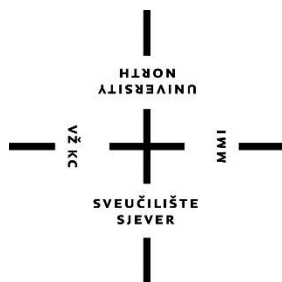
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 1178/SS/2019

**Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na
nezdravstveno ponašanje**

Julija Cerovečki, 1841/336

Varaždin, rujan, 2019. godine



Sveučilište Sjever

Odjel za Sestrinstvo

Završni rad br. 1178/SS/2019

Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje

Student

Julija Cerovečki, 1841/336

Mentor

dr.sc. Irena Canjuga

Varaždin, rujan, 2019. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za sestrinstvo

STUDIJ preddiplomski stručni studij Sestrinstva

PRISTUPNIK Julija Cerovečki

MATIČNI BROJ 1841/336

DATUM 16.9.2019.

KOLEGIJ Sociologija zdravlja

NASLOV RADA Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU The influence of adolescent social and emotional loneliness on unhealthy behavior

MENTOR dr. sc. Irena Canjuga

ZVANJE predavač

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc.dr.sc. Marijana Neuberg, predsjednik
2. dr. sc. Irena Canjuga, mentor
3. doc.dr.sc. Marin Šubarić, član
4. Ivana Herak, mag.med.techn., zamjenski član
5. _____

Zadatak završnog rada

BROJ 1178/SS/2019

OPIS

Usamljenost se definira kao uznemirujuće i neugodno iskustvo pojedinca koje se javlja kada je mreža socijalnih kontakata nedostatna, a mogu ju doživjeti svi ljudi tijekom svojega života u većoj ili manjoj mjeri. Ipak, usamljenost se najčešće pojavljuje u razdoblju adolescencije. Kao razvojni period svake osobe, adolescencija je osjetljivo razdoblje zbog svih promjena koje se događaju. U tom periodu dolazi do izgradnje i afirmacije socijalnih odnosa pojedinca s okolinom i njegovim vršnjacima. Ukoliko u tom periodu ne dođe do adekvatnog ostvarenja socijalnih odnosa s vršnjacima, javlja se neravnoteža u njegovom funkcioniranju što posljedično dovodi do neprimjerenog i rizičnog ponašanja, odnosno do stjecanja štetnih navika. Provedeno je istraživanje na 46 adolescenata, s ciljem utvrđivanja povezanosti i utjecaja socijalne i emocionalne usamljenosti na nezdravstveno ponašanje. Što se tiče utjecaja socijalne i emocionalne usamljenosti na nezdravstveno ponašanje, uočeno je da one utječu na konzumiranje alkohola, cigareta i droge. Nasuprot tomu, rezultati istraživanja su pokazali da socijalna i emocionalna usamljenost ne utječu na rizično spolno ponašanje adolescenata; viša je razina usamljenosti kod onih sudionika koji nikada nisu imali spolne odnose. Kako bi se detaljnije proučio utjecaj usamljenosti na ponašanje adolescenata, potrebno je provesti daljnja istraživanja.

ZADATAK URUČEN

25.9.2019.



Canjuga

Predgovor

Od srca zahvaljujem svojoj divnoj mentorici dr.sc. Ireni Canjuga za pomoć i usmjeravanje prilikom odabira teme, za strpljenje, za sve savjete, smjernice i upute u procesu pisanja ovog rada.

Veliko hvala mojim roditeljima koji su mi sve ovo omogućili. Hvala im na svakom savjetu, svakoj sugestiji i kritici, svakom poticaju, strpljenju te bezuvjetnoj podršci koju su mi pružili tokom obrazovanja. Hvala i cijeloj mojoj obitelji na motivaciji i podršci.

Također, hvala svim mojim kolegama i kolegicama za svu pomoć, podršku, strpljenje i motivaciju kroz sve godine našeg zajedničkog školovanja.

Zahvaljujem svim sudionicima koji su pristali na sudjelovanje u istraživanju, njihovim roditeljima i profesorima koji su to omogućili.

Sažetak

Usamljenost se definira kao uznemirujuće i neugodno iskustvo pojedinca koje se javlja kada je mreža socijalnih kontakata nedostatna, a mogu ju doživjeti svi ljudi tijekom svojega života u većoj ili manjoj mjeri (Perlman, Peplau). Ipak, usamljenost se najčešće pojavljuje u razdoblju adolescencije. Kao razvojni period svake osobe, adolescencija je osjetljivo razdoblje zbog svih promjena koje se događaju. U tom periodu dolazi do izgradnje i afirmacije socijalnih odnosa pojedinca s okolinom i njegovim vršnjacima. Ukoliko u tom periodu ne dođe do adekvatnog ostvarenja socijalnih odnosa s vršnjacima, javlja se neravnoteža u njegovom funkcioniranju što posljedično dovodi do neprimjerenog i rizičnog ponašanja, odnosno do stjecanja štetnih navika. Provedeno je istraživanje na 46 adolescenata, s ciljem utvrđivanja povezanosti i utjecaja socijalne i emocionalne usamljenosti na nezdravstveno ponašanje. Što se tiče utjecaja socijalne i emocionalne usamljenosti na nezdravstveno ponašanje, uočeno je da one utječu na konzumiranje alkohola, cigareta i droge. Nasuprot tomu, rezultati istraživanja su pokazali da socijalna i emocionalna usamljenost ne utječu na rizično spolno ponašanje adolescenata; viša je razina usamljenosti kod onih sudionika koji nikada nisu imali spolne odnose. Kako bi se detaljnije proučio utjecaj usamljenosti na ponašanje adolescenata, potrebno je provesti daljnja istraživanja.

Ključne riječi: usamljenost, adolescenti, nezdravstveno ponašanje

Summary

Loneliness is defined as the disturbing and unpleasant experience of an individual that occurs when the network of social contacts is insufficient and can be experienced to a greater or lesser extent by all people (Perlman, Peplau). However, loneliness occurs during adolescence. As the developmental period of each person, adolescence is sensitively divided because of all the changes that occur. During this period comes the construction and affirmation of the social relations of the individual with the environment and its peers. If during this period adolescents do not reach an adequate realization of social relations with peers, balance in normal functioning will be disrupted, which will bring inappropriate and risky behavior. Research has been proven on 46 adolescents, with the finding of an association and the impact of social and emotional loneliness on unhealthy behavior. Regarding the impact of social and emotional loneliness on unhealthy behavior, alcohol, cigarettes and drugs were observed to be affected. In contrast, research findings showed that social and emotional exploitation did not influence adolescent sexual risk behavior; the higher the level of loneliness in those participants who have never had sex. In order to study in detail the impact of loneliness on adolescent behavior, further research is needed.

Key words: loneliness, adolescents, unhealthy behavior

Popis korištenih kratica

SSS – srednja stručna sprema

VSS – visoka stručna sprema

VŠS - visoka školska sprema

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Adolescencija i nezdravstveno ponašanje.....	3
2.1.	Adolescencija	3
2.2.	Nezdravstveno ponašanje	3
3.	Istraživački dio rada	4
3.1.	Cilj istraživanja	4
3.2.	Metode istraživanja	4
3.2.1.	Anketni upitnik	4
3.2.2.	Skala socijalne i emocionalne usamljenosti	5
3.3.	Ispitanici	5
4.	Analiza rezultata	6
4.1.	Opće sociodemografske karakteristike sudionika	6
4.2.	Navike i ponašanja sudionika.....	11
4.3.	Skala socijalne i emocionalne usamljenosti	16
5.	Rasprava.....	25
6.	Zaključak.....	30
7.	Literatura.....	31

1. Uvod

„Moji vršnjaci su u zadnje vrijeme pronašli društvo kroz opijanje – to ih čini društvenim. Ja, međutim, ne mogu da se prisilim da koristim droge kako bih prevario svoju usamljenost – ona je sve što imam – a kad droga i alkohol ispare, ona će biti i sve što oni imaju također“.- Franz Kafka

Ljudi su društvena bića i kao takvi imaju urođenu potrebu za društvenim odnosima i interakcijom s drugima. Osim toga, čovjekovo preživljavanje ovisi o njegovoj komunikaciji s drugim pojedincima. [1.]

Virginia Henderson u svojim 14 osnovnih ljudskih potreba navodi komunikaciju s ljudima kao jednu od njih. [2.] Isto tako, Abraham Maslow, u svojim pet osnovnih ljudskih potreba svrstava potrebu za ljubavlju i pripadanjem, a ona uključuje uspostavljanje odnosa s drugim ljudima utemeljenih na međusobnom poštovanju, odanosti, privrženosti i povjerenju. [3.,2.]

Ukoliko se potreba za komunikacijom i socijalnom interakcijom ne zadovolji na adekvatan način, ili se ne zadovolji uopće, dolazi do poremećaja u društvenim odnosima pojedinca što posljedično dovodi do razvoja usamljenosti.

Usamljenost se može definirati kao uznemirujuće i neugodno iskustvo pojedinca koje se javlja kada je mreža socijalnih odnosa nedostatna, bilo kvalitativno ili kvantitativno. Usamljenost mogu doživjeti svi ljudi tijekom svojega života, u većoj ili manjoj mjeri. [4.] Usamljenost treba razlikovati od ostalih oblika odvojenosti od drugih, odnosno od stanja fizičke osamljenosti, izolacije te samoće. [5.]

Fizička osamljenost predstavlja prostornu i vremensku odvojenost od drugih te je uglavnom emocionalno neutralno stanje. Usamljenost je s druge strane, uvjetovana osjećajem pojedinca da je odbačen od ljudi s kojima bi se želio družiti, uz istovremenu izraženu želju da bude prihvaćen i da im pripada. Izolacija se odnosi na odvojenost od drugih koju osoba ne može promijeniti jer je uzrokovana političkim, profesionalnim, vjerskim i drugim preprekama. [5.] Usamljenost je subjektivno iskustvo dok je socijalna izolacija objektivna mjera loše socijalne interakcije. [6.]

Često se usamljenost i samoća smatraju sinonimima, no to su dva pojma različitih značenja. Za razliku od usamljenosti koja je neugodno i emocionalno uznemirujuće iskustvo, samoća ne mora nužno imati negativno značenje. Ona se odnosi na dobrovoljno povlačenje od drugih, pri čemu osoba ne doživljava negativne emocije. [6.] Samoća se odnosi na stanje u kojem živimo i djelujemo sami bez osjećaja izolacije ili usamljenosti. [5.]

Na pojavu usamljenosti u velikoj mjeri utječu vanjski uzroci koji se mogu nalaziti u prirodnoj i društvenoj okolini. Ti uzroci mogu biti osobni i opći. S obzirom da su i jedni i drugi

promjenjivi, njihovom manipulacijom se može utjecati na smanjenje ili povećanje usamljenosti. [5.]

Usamljenost je jedan od potencijalnih čimbenika za nastanak somatskih, ali i psihičkih bolesti. Važnu skupinu čimbenika koji mogu utjecati na zdravlje čine oni koji se odnose na domenu socijalnog funkcioniranja, kao što su veličina socijalne mreže, učestalost socijalnih kontakata, socijalna podrška, socijalna izolacija, usamljenost i samoća. [7.] Među varijablama koje se odnose na socijalno funkcioniranje, usamljenost predstavlja posebno važan rizični čimbenik za zdravlje. [8]

Kao što je već spomenuto, usamljenost mogu doživjeti svi ljudi u bilo kojem periodu svog života. Međutim, usamljenost se najčešće doživljava u razdoblju adolescencije. U tom razdoblju prioritet postaje uspostavljanje i održavanje zadovoljavajućih odnosa. Neadekvatni i neodržavajući odnosi s vršnjacima predstavljaju rizični faktor za pojavu usamljenosti u tom razvojnem periodu. [9.]

Osim vršnjačkih odnosa, značajnu ulogu za uspješan razvoj adolescenata ima i pozitivan stav o sebi, odnosno razina samopoštovanja. Prema rezultatima istraživanja kod adolescenata s nižom razinom samopoštovanja prisutna je veća razina usamljenosti. Oni adolescenti koji su povučeniji, sramežljiviji, anksiozniji ili emocionalno osjetljiviji od drugih, odnosno imaju pesimističan pogled na svijet i okolinu oko sebe, skloniji su razvoju usamljenosti. [9., 10.]

Ukoliko se socijalni odnosi ne ostvare u zadovoljavajućoj mjeri, dolazi do neravnoteže u društvenom funkcioniranju adolescenata. U tom slučaju, taj disbalans se može manifestirati kao povlačenje u sebe, izbjegavanje ili potpuno prekidanje bilo kojeg oblika komunikacije s okolinom u kojoj adolescent živi. Posljedično tome, može doći do popuštanja u školi pa čak i do napuštanja škole, odnosno do razvoja ovisnosti i rizičnih ponašanja kod usamljenih pojedinaca.

Važna je činjenica da adolescenti koji imaju problem usamljenosti, rijetko sami potraže pomoć zbog toga jer nemaju povjerenja prema drugima i ne vjeruju da im drugi mogu pružiti pomoć. [10.]

Kako bi se usamljenom adolescentu pružila pomoć, potrebno je, prije svega prepoznati problem, a nakon toga, poduzimati male korake da stekne osjećaj povjerenja što će dovesti do povećanja razine samopoštovanja. [10.]

2. Adolescencija i nezdravstveno ponašanje

2.1. Adolescencija

Adolescencija (lat. adolescentia – mladost, mladenačko doba) se definira kao razdoblje između početka puberteta i odrasle dobi. [11., 12.] Najčešće započinje između 11. i 13. godine života pojavom sekundarnih spolnih karakteristika i traje kroz tinejdžerske godine sve do 18 – 20 godina kada završava razvoj do odrasle osobe. [11.]

Adolescenciju možemo podijeliti u 3 faze:

- rana adolescencija -počinje u pubertetu u dobi između 10 – 14 godina – mijenjaju se i navike higijene, koncepti ljepote i atraktivnosti te djeca eksperimentiraju sa svojom slikom (npr. šminkanje, bojanje kose, neobične frizure, drugačiji način odijevanja i sl.)
- srednja adolescencija – javlja se između 15. – 18. godine – kod adolescenata se javlja interes za suprotan spol, zaljubljenost, emocionalno odvajanje od roditelja, izbjegavanje obiteljskih druženja
- kasna adolescencija – javlja se između 18. – 22. (25.) godine – formiranje identiteta, emocionalna zrelost, odraslost. [12.]

2.2. Nezdravstveno ponašanje

Sa stajališta sestrinstva, nezdravstveno ponašanje je svaki oblik ponašanja koji odstupa od normalnog i poželjnog, a posljedično dovodi do nastanka i razvoja bolesti. Osim termina nezdravstveno ponašanje, u literaturi, ali i u svakodnevnom životu koriste se nazivi rizično ponašanje ili poremećaji u ponašanju.

Poremećaje u ponašanju karakteriziraju ponašanja koja odstupaju od normi uobičajenih ponašanja te imaju negativne posljedice kako za pojedinca tako i za širu zajednicu. [13.]

U najčešće oblike nezdravstvenog ponašanja spadaju:

- konzumiranje alkohola,
- konzumiranje cigareta,
- konzumiranje droga,
- rizično spolno ponašanje/rana seksualna aktivnost,
- loše prehrambene navike i drugi. [14.]

3. Istraživački dio rada

3.1. Cilj istraživanja

Cilj istraživanja bio je ispitati postoji li povezanost između socijalne i emocionalne usamljenosti i nezdravstvenog ponašanja adolescenata.

Isto tako, ovim istraživanjem, željelo se ispitati postoji li povezanost između sociodemografskih čimbenika, nezdravstvenog ponašanja i socijalne te emocionalne usamljenosti adolescenata.

3.2. Metode istraživanja

Metode istraživanja obuhvaćaju ukupan broj sudionika na kojima je istraživanje provedeno, anketni upitnik te *Skalu socijalne i emocionalne usamljenosti* kao instrument istraživanja.

Za istraživanje se koristio posebno strukturiran anketni upitnik *Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje*.

Skala socijalne i emocionalne usamljenosti, u originalu je rad autora E. DiTommasa i B. Springera, a inačicu skale koja je korištena u ovom istraživanju adaptirale su V. Čubela Adorić i M. Nekić. [15.]

Istraživanje je bilo provedeno u razdoblju od 06. do 13. lipnja 2019. godine.

3.2.1. Anketni upitnik

Anketni upitnik sastavljen je od 18 pitanja, a na kraju upitnika nalazi se Skala socijalne i emocionalne usamljenosti.

Na početku upitnika ispitivale su se opće sociodemografske karakteristike sudionika: dob, spol, naziv škole koju pohađaju, njihov školski smjer i razred, kao i mjesto stanovanja, obrazovanje i bračni status roditelja. Osim toga, sudionike se još pitalo s kim žive u kućanstvu te imaju li braće i sestara.

Drugi dio upitnika odnosio se na navike i ponašanja sudionika. U ovom ih se dijelu ispitivalo konzumiraju li i koliko često alkohol, cigarete i drogu, upuštaju li se u nezaštićene spolne odnose i koliko često, bave li se tjelesnom aktivnošću, koliko sati dnevno provode na računalu ili igraćim konzolama te koliko sati dnevno spavaju.

3.2.2. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti

U zadnjem dijelu upitnika nalazi se Skala socijalne i emocionalne usamljenosti. Ona se sastoji od 36 tvrdnji koje opisuju načine na koje ljudi doživljavaju sebe i svoj odnos s različitim drugim ljudima. Sudionici su za svaku navedenu tvrdnju davali procjenu na skali koja ima sedam stupnjeva, a svaki pojedini broj na skali označava sljedeće:

1. uopće se ne slažem
2. uglavnom se ne slažem
3. donekle se ne slažem
4. niti se slažem, niti se ne slažem
5. donekle se slažem
6. uglavnom se slažem
7. potpuno se slažem.

Skala se sastoji od tri subskale:

- subskala socijalne usamljenosti u kojoj se ispituje usamljenost u domeni prijateljskih odnosa,
 - subskala usamljenosti u obitelji gdje se ispituje usamljenost u domeni odnosa u obitelji,
 - subskala usamljenosti u ljubavi u kojoj se ispituje usamljenost u ljubavnim vezama.
- [15.]

Subskala usamljenosti u obitelji i subskala usamljenosti u ljubavi se međusobno izmjenjuju pa se one zajedno svrstavaju u skalu emocionalne usamljenosti dok je subskala socijalne usamljenosti zasebna cjelina. [15.]

3.3. Ispitanici

U provedenom istraživanju sudjelovalo je 46 sudionika, učenika Elektrostrojarske škole Varaždin. S obzirom da su svi sudionici bili maloljetni, od njihovih roditelja/skrbnika, ravnatelja škole, školskog psihologa i njihovih razrednika zatražena je suglasnost za provođenje istraživanja.

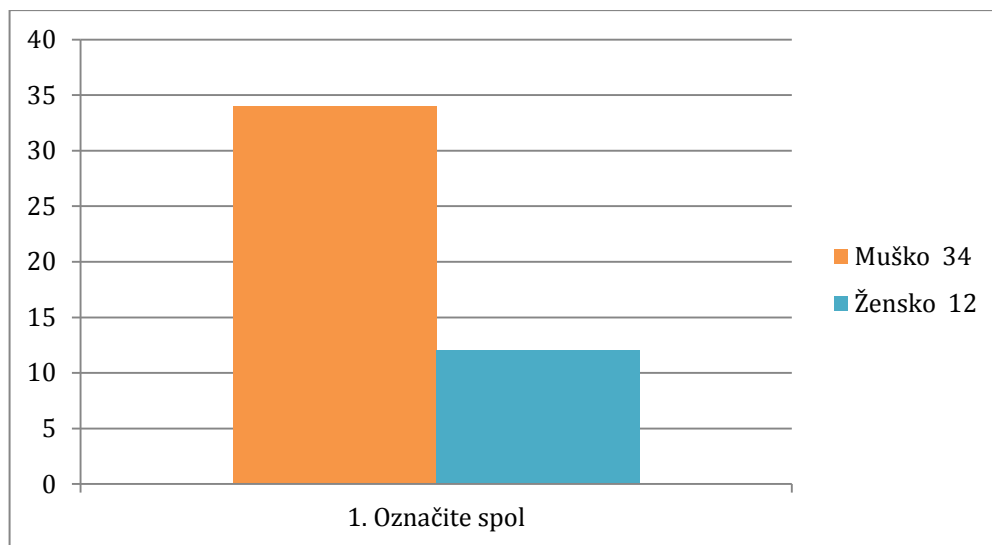
Sudjelovanje u istraživanju bilo je dobrovoljno i u potpunosti anonimno., a namjena istraživanja bila je unaprijed objašnjena pisanim i usmenim putem.

4. Analiza rezultata

Rezultati istraživanja obuhvaćaju sociodemografske karakteristike sudionika, upitnik o navikama i ponašanjima sudionika te Skalu socijalne i emocionalne usamljenosti.

4.1. Opće sociodemografske karakteristike sudionika

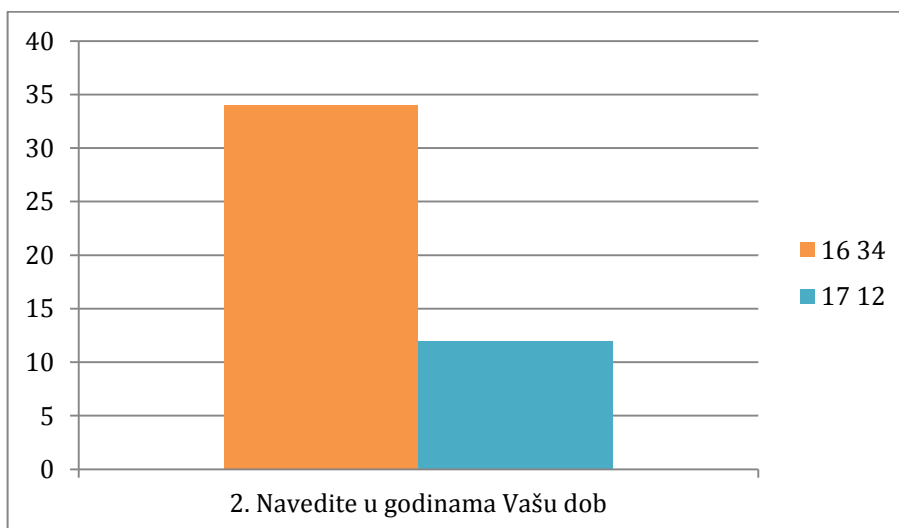
U provedenom istraživanju je sudjelovalo 46 sudionika, točnije 34 (73,9%) sudionika muškog spola i 12 (26,1%) sudionika ženskog spola.



Graf 4.1.1. Raspodjela spola sudionika

Izvor: [Autor: J.C.]

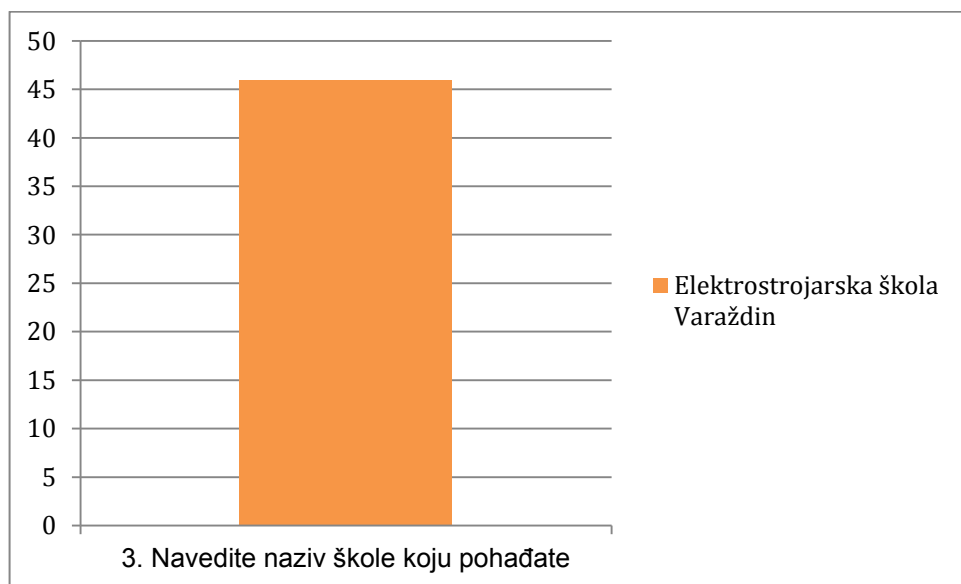
Najveći broj sudionika bio je starosti 16 godina, njih 34, odnosno 73,9%. Od ukupnog broja sudionika, njih 12, odnosno 26,1% bilo je starosti 17 godina.



Graf 4.1.2. Raspodjela dobi sudionika

Izvor: [Autor: J.C.]

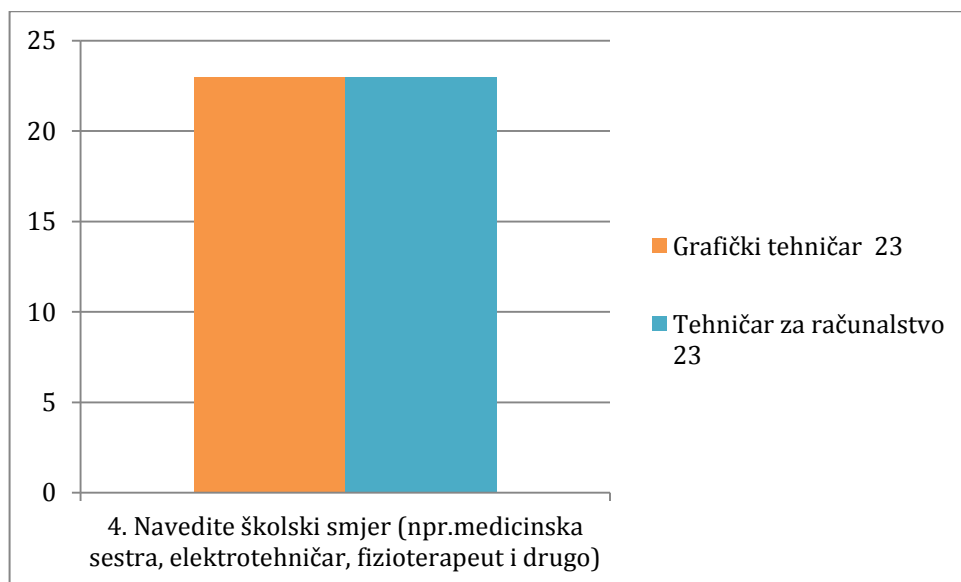
Svi su sudionici istraživanja, njih 46 (100%) učenici Elektrostrojarske škole Varaždin.



Graf 4.1.3. Raspodjela sudionika prema školi koju pohađaju

Izvor: [Autor: J.C.]

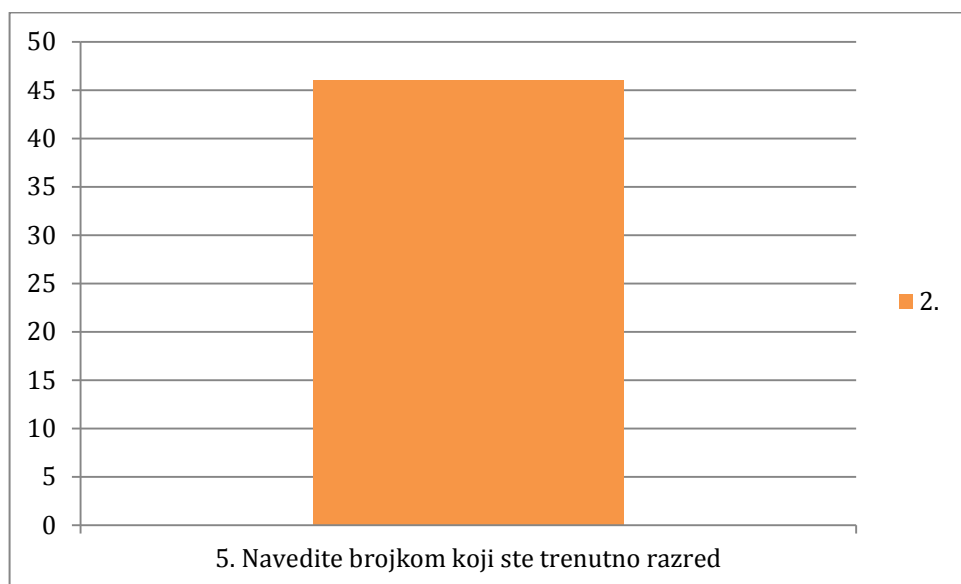
Što se tiče školskog smjera, polovica sudionika, njih 23 (50%) pohađaju školski smjer Grafički tehničar, a druga polovica (23 sudionika, 50%), pohađa smjer Tehničar za računalstvo.



Graf 4.1.4. Raspodjela sudionika prema školskome smjeru

Izvor: [Autor: J.C.]

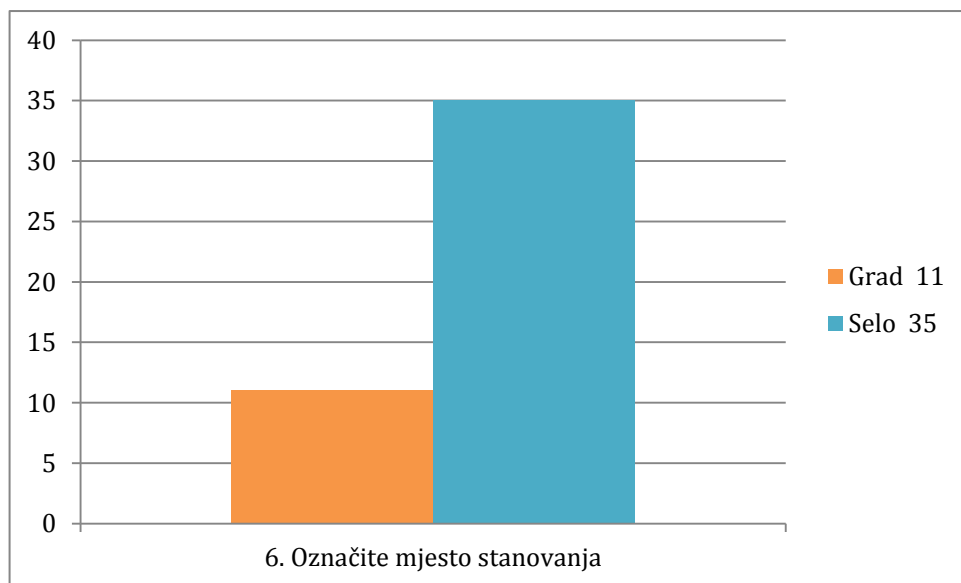
Svi sudionici, njih 46 (100%) koji su sudjelovali u istraživanju učenici su 2. razreda.



Graf 4.1.5. Raspodjela sudionika prema razredu

Izvor: [Autor: J.C.]

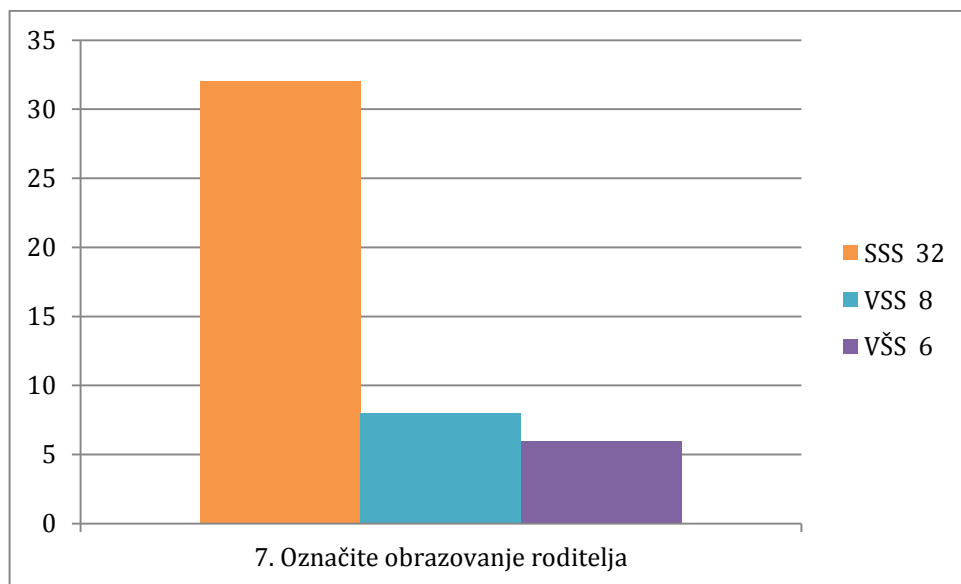
Što se tiče mjesta stanovanja, veći broj sudionika, njih 35 (76,1%) živi na selu, a 11 (23,9%) sudionika istraživanja živi u gradu.



Graf 4.1.6. Raspodjela sudionika prema mjestu stanovanja

Izvor: [Autor: J.C.]

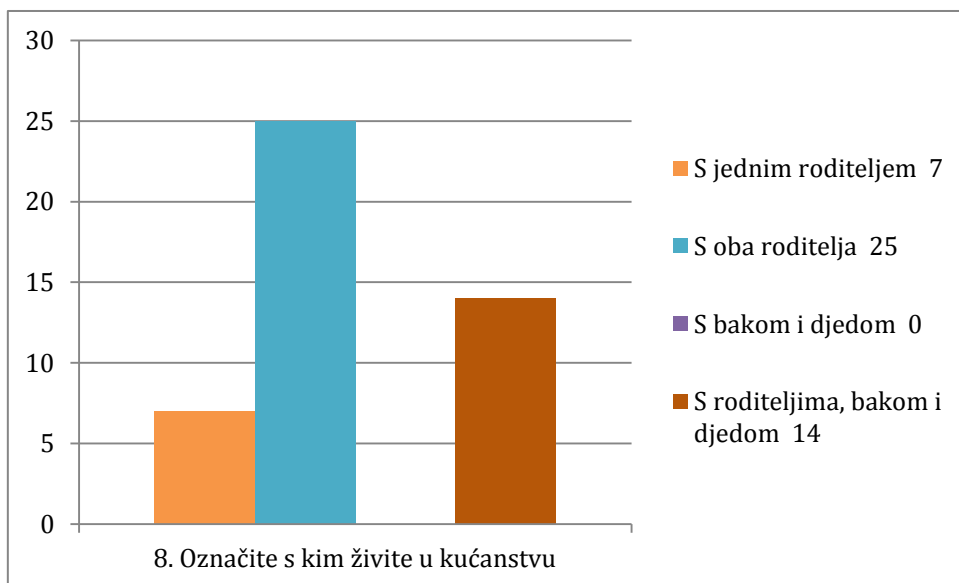
Gledajući stupanj obrazovanja roditelja sudionika, najveći broj roditelja ima srednju stručnu spremu (SSS), njih 32, što ukupno iznosi 69,6%. Roditelji 8 sudionika (17,4%) ima završenu visoku stručnu spremu (VSS), a visoku školsku spremu (VŠS) imaju roditelji 6 (13%) sudionika.



Graf 4.1.7. Raspodjela sudionika prema obrazovanju roditelja

Izvor: [Autor: J.C.]

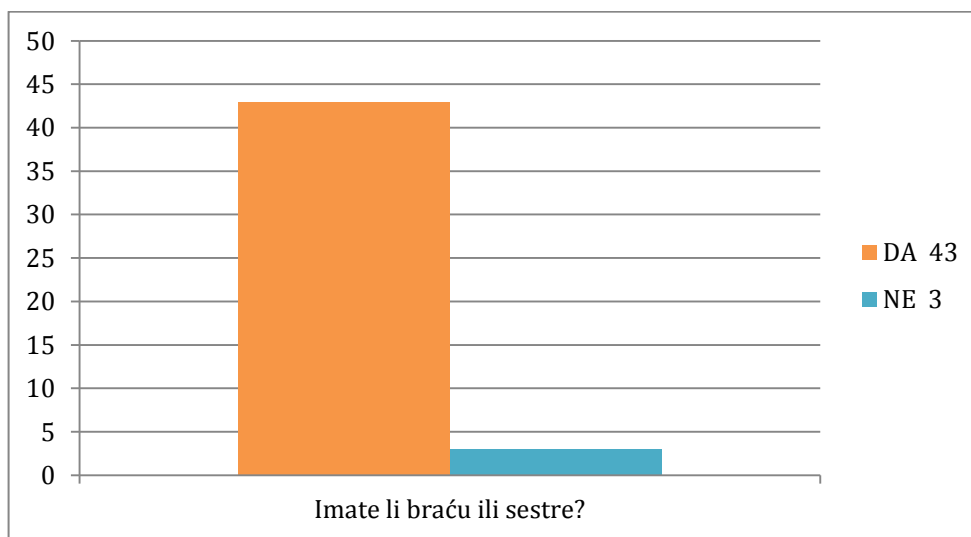
Više od polovice sudionika, njih 25 (54,3%) u kućanstvu živi s oba roditelja. 14 (30,4%) sudionika živi s roditeljima te bakom i djedom. S jednim roditeljem živi 7 (15,2%) sudionika. U kućanstvu samo s bakom i djedom ne živi niti jedan sudionik istraživanja.



Graf 4.1.8. Raspodjela sudionika prema tome s kim žive u kućanstvu

Izvor: [Autor: J.C.]

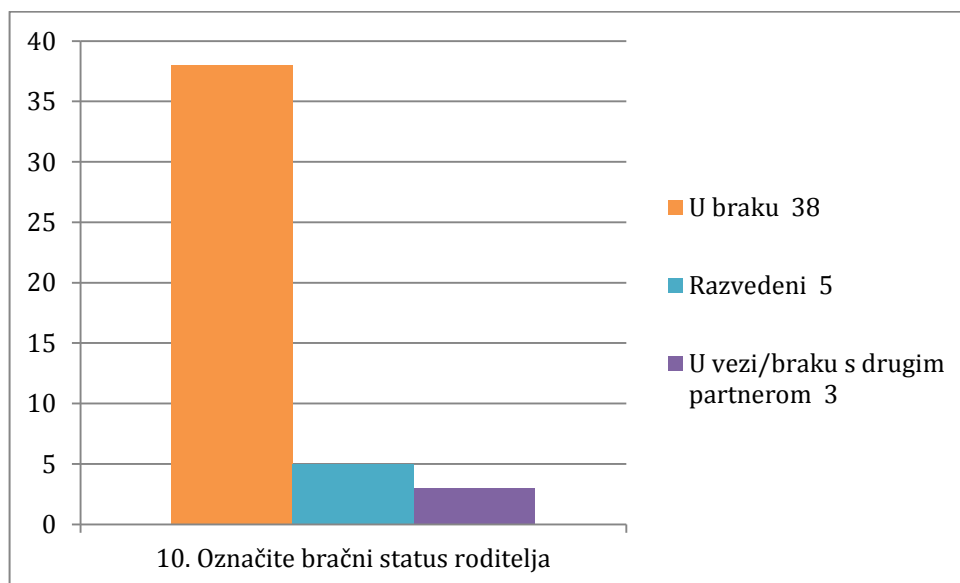
Na pitanje imaju li braću ili sestre, 43 (93,5%) sudionika istraživanja odgovorilo je pozitivno, a 3 (6,5%) sudionika odgovorila su da nemaju braće i sestara.



Graf 4.1.9. Raspodjela sudionika prema tome imaju li braću ili sestre

Izvor: [Autor: J.C.]

Što se tiče bračnog statusa roditelja sudionika, 38 (82,6%) sudionika odgovorilo je da su im roditelji u braku. Roditelji 5 (10,9%) sudionika su razvedeni, a samo 3 (6,5%) sudionika kazala su da su njihovi roditelji u vezi ili braku s drugim partnerom.



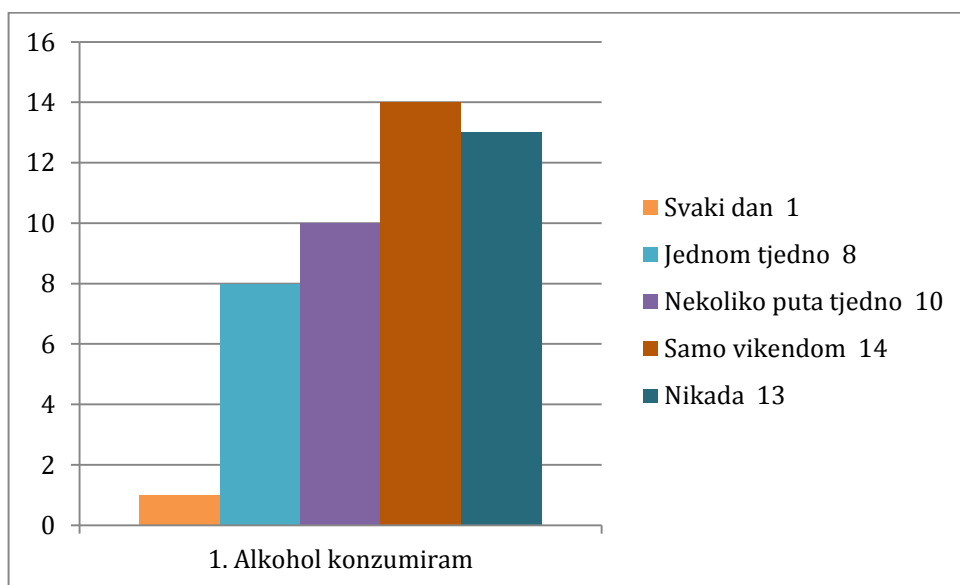
Graf 4.1.10. Raspodjela sudionika prema bračnom statusu roditelja

Izvor: [Autor: J.C.]

4.2. Navike i ponašanja sudionika

U ovom dijelu upitnika, sudionike se pitalo o konzumiranju alkohola, cigareta i droge, te upuštaju li se u nezaštićene spolne odnose. Osim o štetnim navikama i rizičnom ponašanju, sudionike se pitalo bave li se tjelesnom aktivnošću, koliko vremena dnevno provode pred računalom i drugim igraćim konzolama te koliko sati dnevno spavaju.

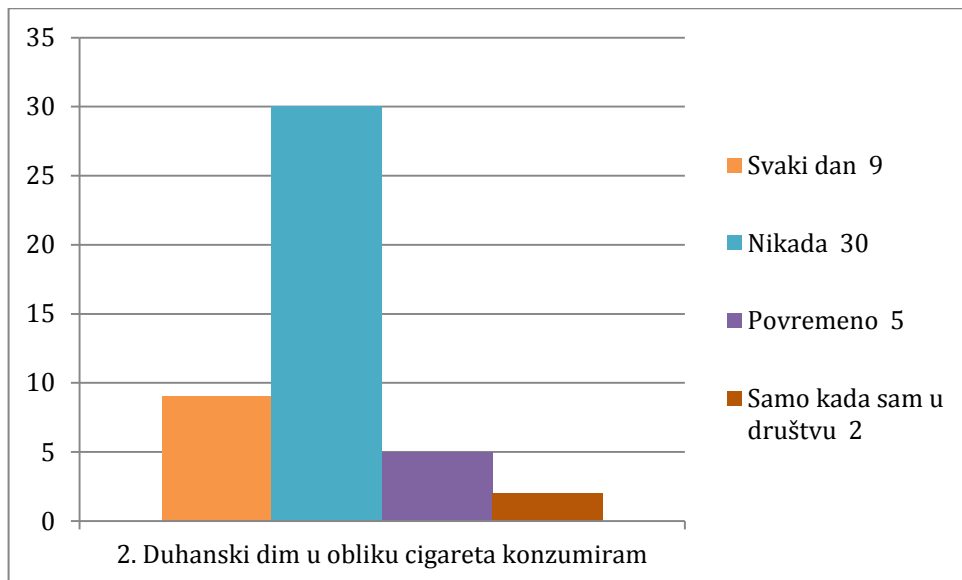
Na tvrdnju koliko često konzumiraju alkohol, 14 (30,4%) sudionika odgovorilo je da alkohol konzumiraju samo vikendom. 13 (28,3%) sudionika nikada ne konzumira alkohol, a 10 (21,7%) sudionika izjavilo je da alkohol konzumiraju nekoliko puta tjedno. Jednom tjedno alkohol konzumira 8 (17,4%) sudionika, a samo 1 (2,2%) sudionik alkohol konzumira svakodnevno.



Graf 4.2.1. Anketna tvrdnja „Alkohol konzumiram“

Izvor: [Autor: J.C.]

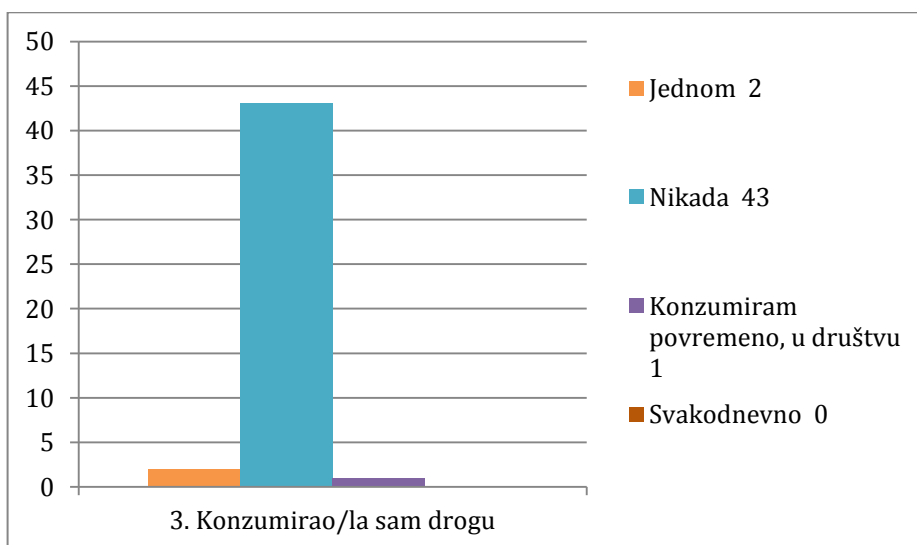
Što se tiče navike pušenja, 30 (65,2%) sudionika na anketnu je tvrdnju „*Duhanski dim u obliku cigareta konzumiram*“ odgovorilo kako nikada ne konzumiraju cigarete. 9 (19,6%) sudionika odgovorilo je da duhanski dim u obliku cigareta konzumiraju svakodnevno, 5 (10,9%) sudionika konzumira povremeno, a 2 (4,3%) sudionika cigarete konzumiraju samo kada su u društvu.



Graf 4.2.2. Anketna tvrdnja „*Duhanski dim u obliku cigareta konzumiram*“

Izvor: [Autor: J.C.]

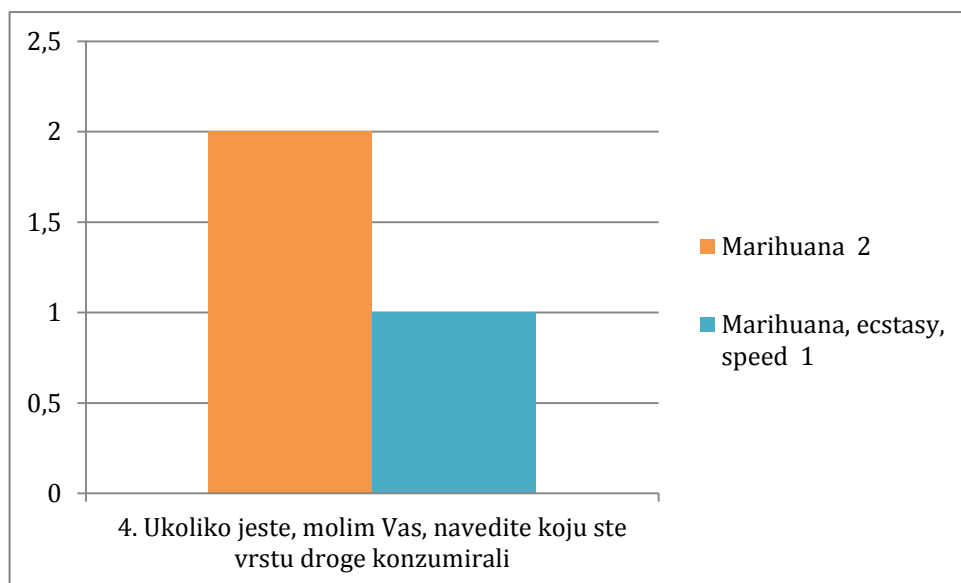
Gotovo svi sudionici istraživanja, njih 43 (93,5%) na anketnu tvrdnju o konzumiranju droge odgovorili su da drogu nikad nisu konzumirali. Dvoje (4,3%) sudionika drogu su konzumirali jednom, a samo jedan (2,2%) sudionika drogu konzumira povremeno, u društvu. Niti jedan od sudionika drogu ne konzumira svakodnevno.



Graf 4.2.3. Anketna tvrdnja „*Konzumirao/la sam drogu*“

Izvor: [Autor: J.C.]

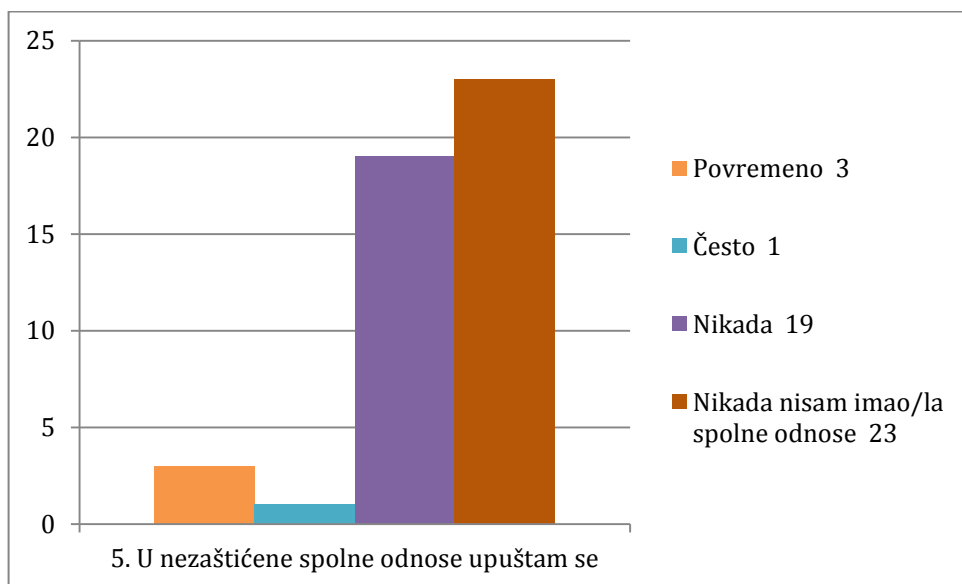
Vezano na prethodnu anketnu tvrdnju, sudionicima je bilo postavljeno pitanje da navedu, ukoliko jesu konzumirali, koju su vrstu droge konzumirali. Na to je pitanje odgovorilo troje sudionika, od toga su 2 (66,7%) konzumirala marihuanu, a 1 (33,3%) sudionik je osim marihuane konzumirao još i Ecstasy i Speed.



Graf 4.2.4. Anketno pitanje „Ukoliko jeste, molim Vas navedite koju ste vrstu droge konzumirali“

Izvor: [Autor: J.C.]

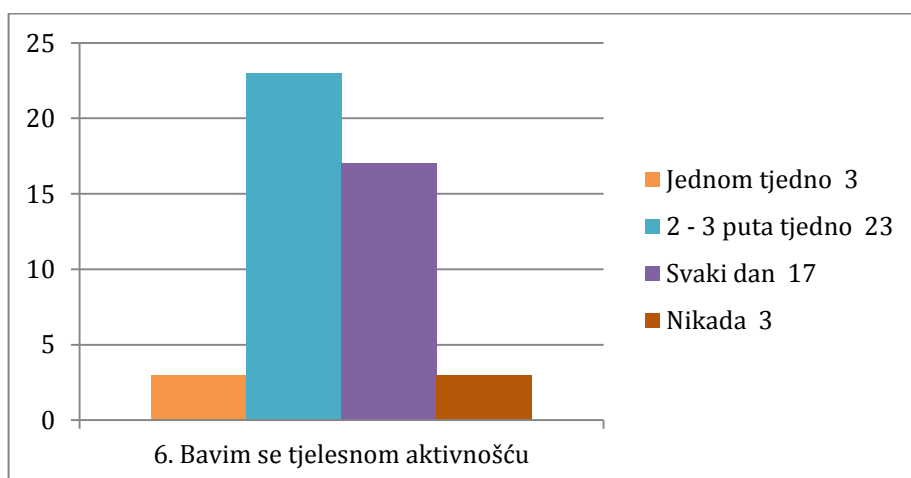
S ciljem dobivanja uvida u spolno ponašanje sudionika, postavljena im je anketna tvrdnja u kojoj se ispitivala učestalost upuštanja u nezaštićene spolne odnose. Dobiveni odgovori su sljedeći: polovica sudionika, njih 23 (50%) nikada nije imalo spolne odnose. Nešto manje od polovice sudionika, njih 19 (41,3%) se u nezaštićene spolne odnose nikad ne upušta. 3 (6,5%) sudionika kazala su da se u nezaštićene spolne odnose upuštaju povremeno, a samo 1 (2,2%) sudionik odgovorio je da se u nezaštićene spolne odnose upušta često.



Graf 4.2.5. Anketna tvrdnja „U nezaštićene spolne odnose upuštam se“

Izvor: [Autor: J.C.]

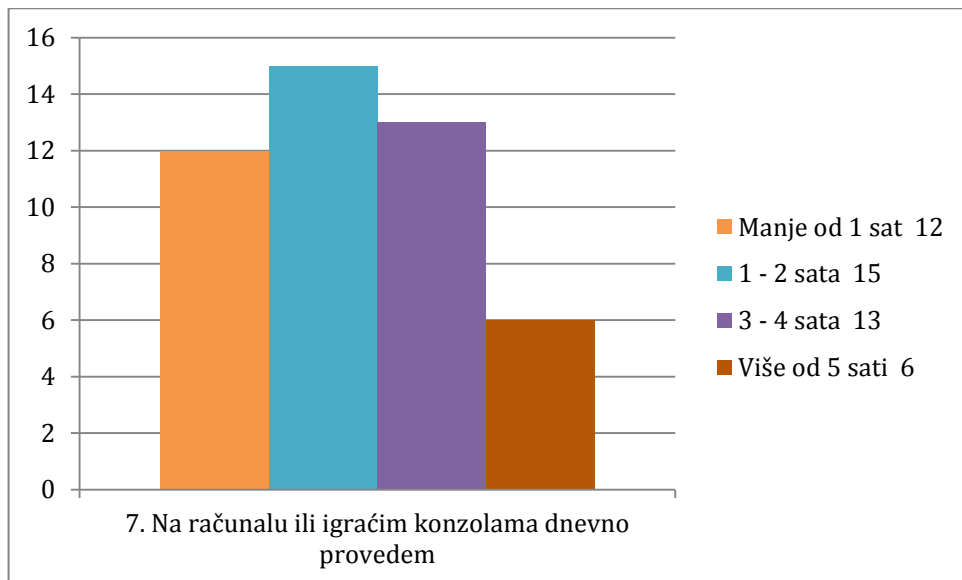
Da se tjelesnom aktivnošću bave 2 – 3 puta tjedno, odgovorila su 23 sudionika što iznosi 50% ukupnog broja sudionika istraživanja. Svaki se dan tjelesnom aktivnošću bavi 17 (37%) sudionika. Jednom tjedno se tjelesnom aktivnošću bave 3 (6,5%) sudionika, dok se 3 (6,5%) sudionika nikada ne bave nekim oblikom tjelesne aktivnosti.



Graf 4.2.6. Anketna tvrdnja „Bavim se tjelesnom aktivnošću“

Izvor: [Autor: J.C.]

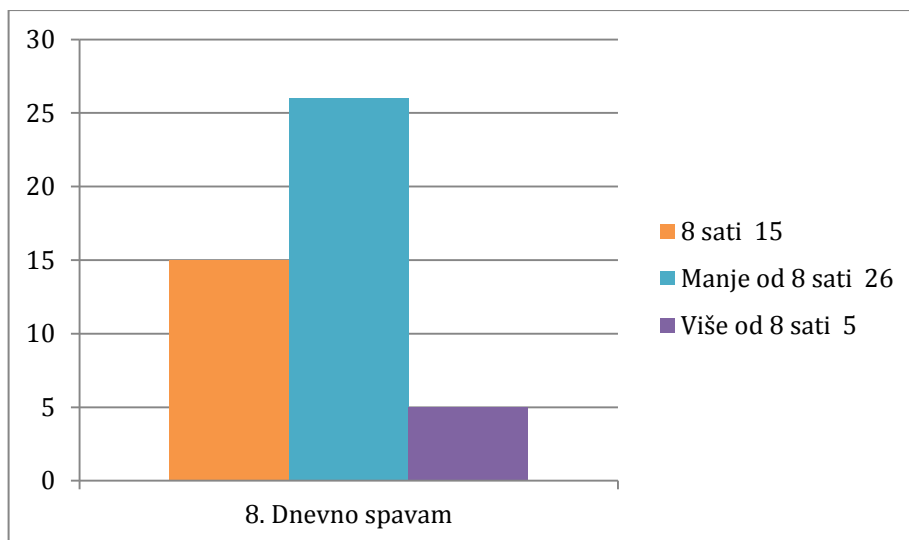
Na računalu ili igraćim konzolama manje od 1 sat dnevno provede 12 (26,1%) sudionika. Najveći broj sudionika, njih 15 (32,6%) na računalu, odnosno igraćim konzolama, provedu 1 – 2 sata na dan. Nešto više vremena, 3 – 4 sata dnevno, na računalu/igraćim konzolama provede 13 (28,3%) sudionika. Samo 6 (13%) sudionika provodi više od 5 sati na dan koristeći računalu ii igraće konzole.



Graf 4.2.7. Anketna tvrdnja „Na računalu ili igraćim konzolama dnevno provedem“

Izvor: [Autor: J.C.]

Uza sve ostalo, sudionike se pitalo koliko sati dnevno spavaju. Pa je tako 26 (56,5%) sudionika odgovorilo da spavaju manje od 8 sati na dan. 8 sati, kao što je i preporučeno, spava 15 (32,6%) sudionika, a samo 5 (10,9%) sudionika spava više od 5 sati.



Graf 4.2.8. Anketna tvrdnja „Dnevno spavam“

Izvor: [Autor: J.C.]

4.3. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti

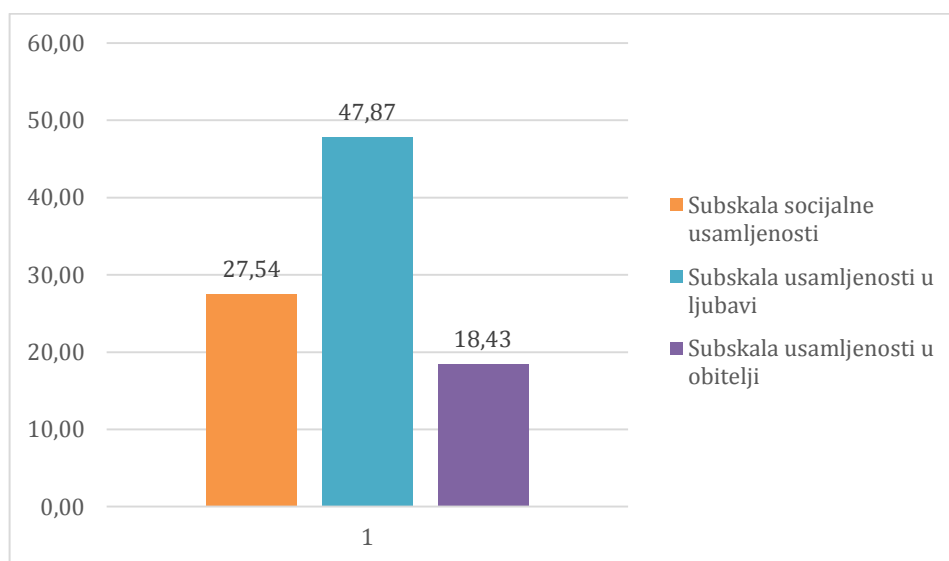
Kao što je već spomenuto Skala socijalne i emocionalne usamljenosti sastoji se od 3 subskale; subskale socijalne usamljenosti, subskale usamljenosti u ljubavi i subskale usamljenosti u obitelji. Skala je podijeljena na 36 tvrdnji, odnosno čestica, za koje su sudionici davali procjene ocjenama 1 – 7, za svaku tvrdnju/česticu posebno. Ukupan rezultat sudionika za pojedinu subskalu dobiva se zbrajanjem procjena koje su sudionici, svaki ponaosob, davali na pripadajućim česticama. Odnos rezultata na pojedinoj skali i razina usamljenosti u domeni subskale su proporcionalni. Što je rezultat na pojedinoj subskali veći, veća je i razina usamljenosti u domeni iste subskale.

Uspoređujući ukupan broj sudionika i zbroj na pojedinoj subskali usamljenosti uočava se da kod sudionika prevladava usamljenost u ljubavi (zbroj čestica na subskali = 47,87). Nakon usamljenosti u ljubavi slijedi subskala socijalne usamljenosti, odnosno odnosi sudionika s njihovim prijateljima (zbroj čestica na subskali = 27,54). Najmanja razina usamljenosti kod sudionika istraživanja odnosi se na obiteljske odnose, to jest, subskalu usamljenosti u obitelji (zbroj čestica na subskali = 18,43).

Tablica 4.3.1. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	Zbroj čestica pripadajućih skala
Subskala socijalne usamljenosti	27,54
Subskala usamljenosti u ljubavi	47,87
Subskala usamljenosti u obitelji	18,43

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.1. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti

Izvor: [Autor: J.C.]

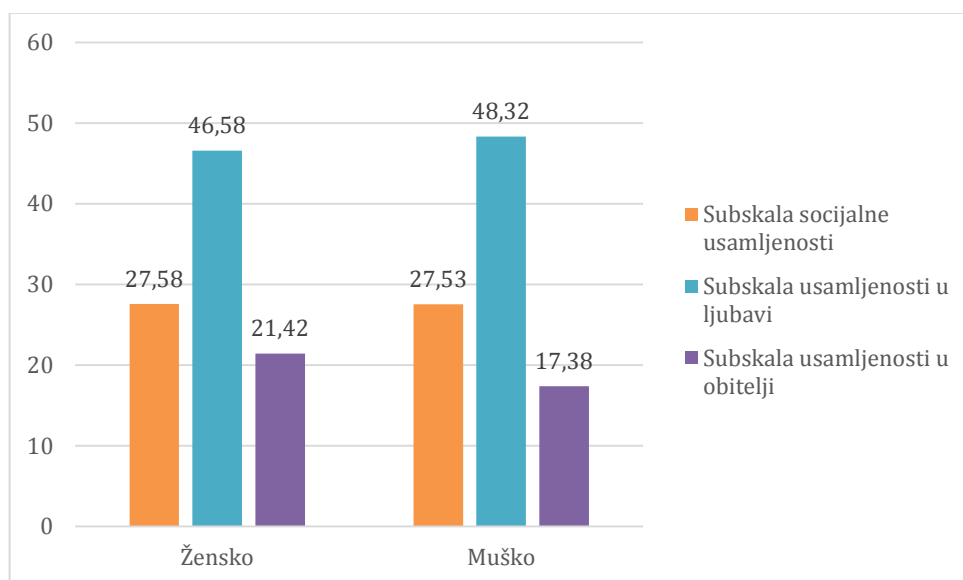
Što se tiče odnosa općih sociodemografskih karakteristika sudionika i Skale socijalne i emocionalne usamljenosti, zapažanja su u nastavku.

Promatrajući odnos između spolova vidljivo je da ne postoji velika razlika u razini usamljenosti u ljubavi kod sudionika istraživanja. Ipak, razina usamljenosti u ljubavi nešto je veća kod sudionika muškog spola (zbroy čestica za subskalu usamljenosti u ljubavi iznosi 48,32, dok za sudionike ženskog spola zbroj čestica pripadajuće skale iznosi 46,58). Razina socijalne usamljenosti neznatno je viša u sudionika ženskog spola (zbroy čestica na propadajućoj skali socijalne usamljenosti iznosi 27,58, dok za sudionike taj zbroj iznosi 27,53). Kod sudionika muškog spola je razina usamljenosti u obitelji niža nego kod sudionika ženskog spola (zbroy čestica subskale usamljenosti u obitelji kod sudionika muškog spola iznosi 17,38, a kod sudionika ženskog spola 21,42).

Tablica 4.3.2. Odnos spola sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	Žensko	Muško
Subskala socijalne usamljenosti	27,58	27,53
Subskala usamljenosti u ljubavi	46,58	48,32
Subskala usamljenosti u obitelji	21,42	17,38

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.2. Odnos spola sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

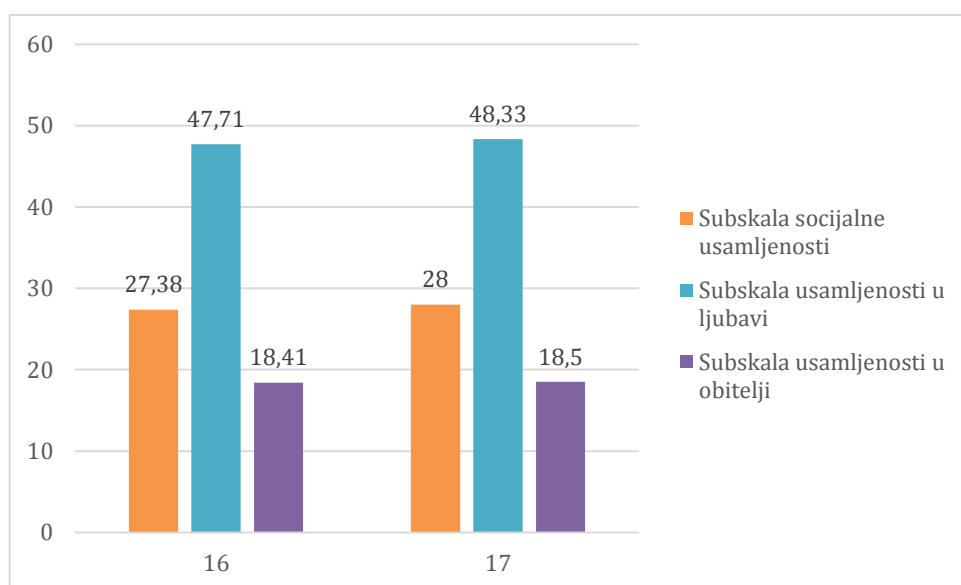
Izvor: [Autor: J.C.]

S obzirom da između sudionika istraživanja, dobna razlika nije veća od jedne godine, ne postoji značajna razlika u razini usamljenosti na pripadajućim subskalama korištene skale.

Tablica 4.3.3. Odnos dobi sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	16 godina	17 godina
Subskala socijalne usamljenosti	27,38	28
Subskala usamljenosti u ljubavi	47,71	48,33
Subskala usamljenosti u obitelji	18,41	18,50

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.3. Odnos dobi sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

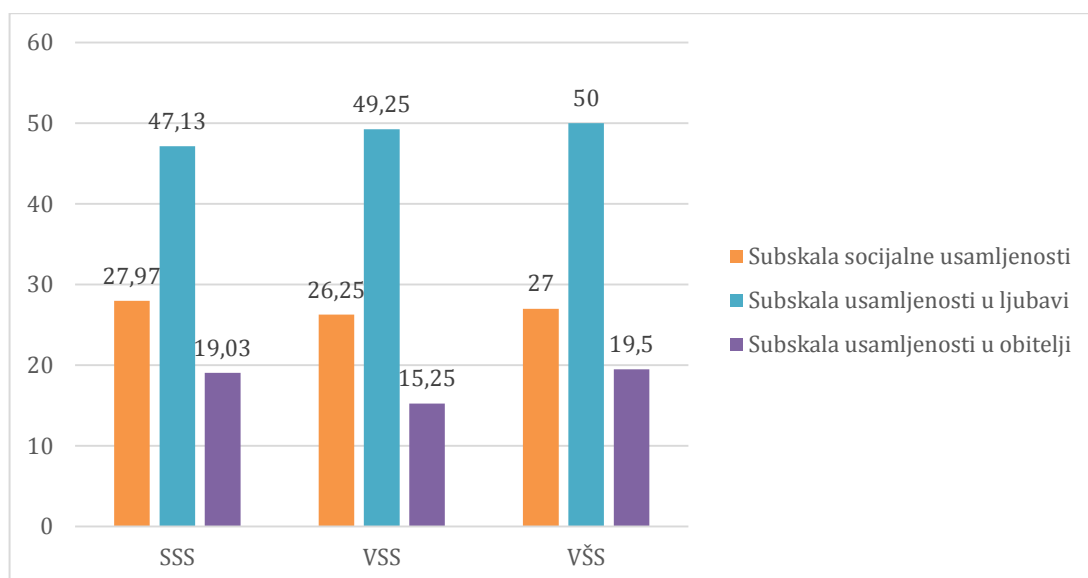
Izvor: [Autor: J.C.]

Razina obrazovanja roditelja sudionika ne utječe direktno na razinu usamljenosti istih. Neovisno o stupnju obrazovanja roditelja, kod svih je sudionika visoka razina usamljenosti u ljubavi, dok je razina usamljenosti u obitelji niska.

Tablica 4.3.4. Odnos razine obrazovanja roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	SSS	VSS	VŠS
Subskala socijalne usamljenosti	27,97	26,25	27
Subskala usamljenosti u ljubavi	47,13	49,25	50
Subskala usamljenosti u obitelji	19,03	15,25	19,5

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.4. Odnos razine obrazovanja roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Izvor: [Autor: J.C.]

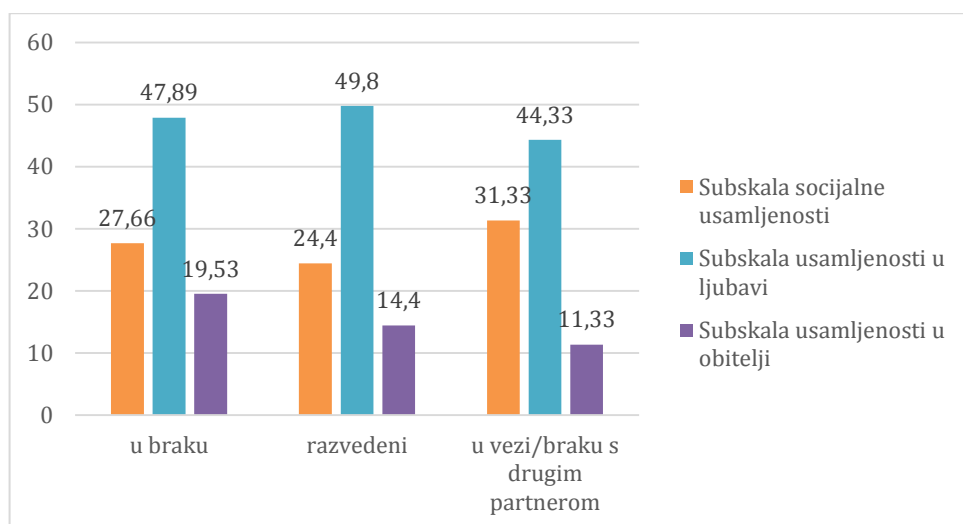
Povezanost bračnog statusa roditelja sudionika sa socijalnom i emocionalnom usamljenošću pokazala je rezultate suprotno od očekivanoga.

Što se tiče razine usamljenosti u ljubavi, ona je visoka kod svih sudionika istraživanja. Razina usamljenosti u obitelji, iznenađujuće, niska je kod onih sudionika čiji su roditelji u vezi ili braku s drugim partnerom, nešto je viša kod sudionika čiji su roditelji razvedeni, a najviša razina usamljenosti u obitelji, prisutna je kod sudionika čiji su roditelji u braku. Najniža razina socijalne usamljenosti prisutna je kod sudionika čiji su roditelji razvedeni, a najviša razina prisutna je kod sudionika čiji su roditelji u vezi/braku s drugim partnerom.

Tablica 4.3.5. Odnos bračnog statusa roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	u braku	razvedeni	u vezi/braku s drugim partnerom
Subskala socijalne usamljenosti	27,66	24,4	31,33
Subskala usamljenosti u ljubavi	47,89	49,8	44,33
Subskala usamljenosti u obitelji	19,53	14,4	11,33

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.5. Odnos bračnog statusa roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Izvor: [Autor: J.C.]

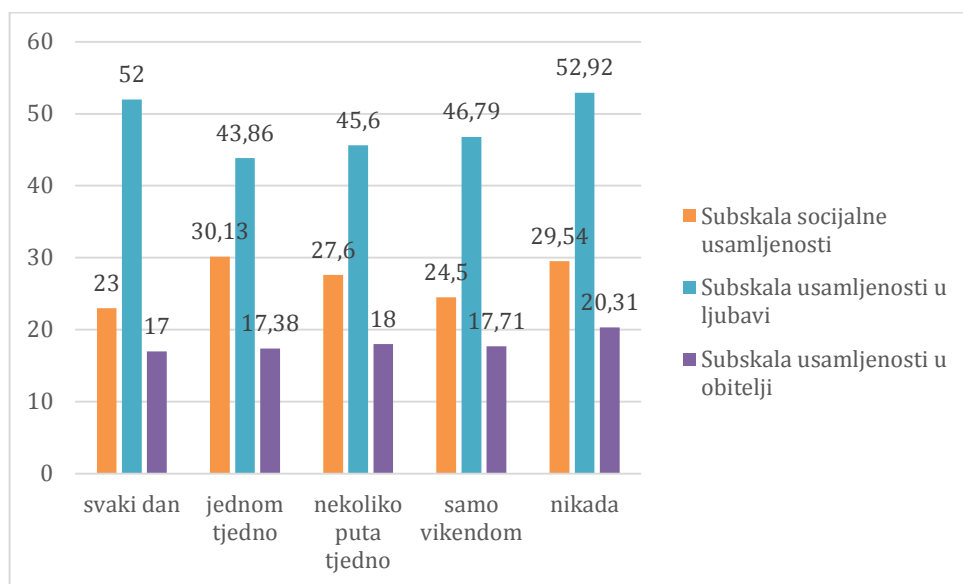
Osim općih sociodemografskih karakteristika, sa skalom socijalne i emocionalne usamljenosti uspoređivale su se i štetne navike i ponašanja sudionika istraživanja.

Pa je tako kod sudionika koji alkohol konzumiraju svaki dan uočena visoka razina usamljenosti u ljubavi, dok je razina usamljenosti u obitelji niska. Kod sudionika koji alkohol konzumiraju jednom tjedno, uočeno je da je razina usamljenosti u ljubavi manja nego kod ostalih sudionika. Također, kod tih je sudionika razina socijalne usamljenosti veća od razine socijalne usamljenosti ostalih sudionika. Promatrajući razinu usamljenosti u obitelji, najveća je razina prisutna kod sudionika koji nikada ne konzumiraju alkohol.

Tablica 4.3.6. Odnos konzumiranja alkohola i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	svaki dan	jednom tjedno	nekoliko puta tjedno	samo vikendom	nikada
Subskala socijalne usamljenosti	23	30,13	27,6	24,5	29,34
Subskala usamljenosti u ljubavi	25	43,86	45,6	46,79	52,92
Subskala usamljenosti u obitelji	17	17,38	18	17,71	20,31

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.6. Odnos konzumiranja alkohola i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

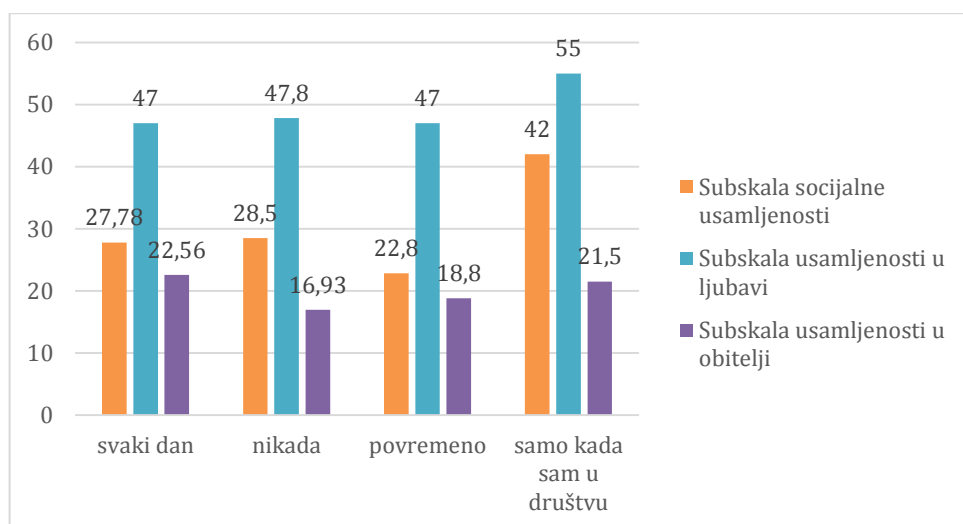
Izvor: [Autor: J.C.]

Proučavajući odnos između konzumacije duhanskog dima u obliku cigareta te socijalne i emocionalne usamljenosti uočeno je da najvišu razinu socijalne usamljenosti imaju sudionici koji cigarete konzumiraju samo kada su u društvu. Isto tako, ova skupina sudionika, među svim sudionicima, ima najvišu razinu usamljenosti u ljubavi. Najvišu razinu usamljenosti u obitelji imaju sudionici koji cigarete konzumiraju svaki dan.

Tablica 4.3.7. Odnos konzumiranja duhanskog dima i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	svaki dan	nikada	povremeno	samo kada sam u društvu
Subskala socijalne usamljenosti	27,78	28,5	22,8	42
Subskala usamljenosti u ljubavi	47	47,8	47	55
Subskala usamljenosti u obitelji	22,56	16,93	18,8	21,5

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.7. Odnos konzumiranja duhanskog dima i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

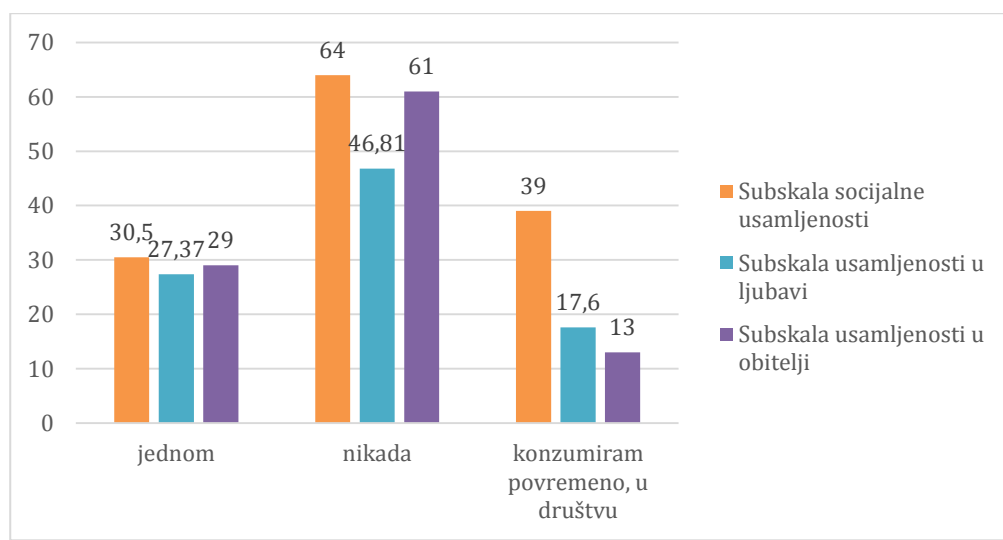
Izvor: [Autor: J.C.]

Sudionici koji nikada nisu konzumirali drogu imaju visoku razinu socijalne usamljenosti i visoku razinu usamljenosti u obitelji, dok je razina usamljenosti u ljubavi niža. Sudionici koji drogu konzumiraju povremeno, u društvu, imaju prevladavajuće visoku razinu socijalne usamljenosti u odnosu na usamljenost u ljubavi i usamljenost u obitelji. Kod sudionika koji su drogu konzumirali samo jednom, ne postoji značajna razlika u visini razine socijalne i emocionalne usamljenosti.

Tablica 4.3.8. Odnos konzumiranja droge i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	jednom	nikada	konzumiram povremeno, u društvu
Subskala socijalne usamljenosti	30,5	64	39
Subskala usamljenosti u ljubavi	27,37	46,81	17,6
Subskala usamljenosti u obitelji	29	61	13

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.8. Odnos konzumiranja droge i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

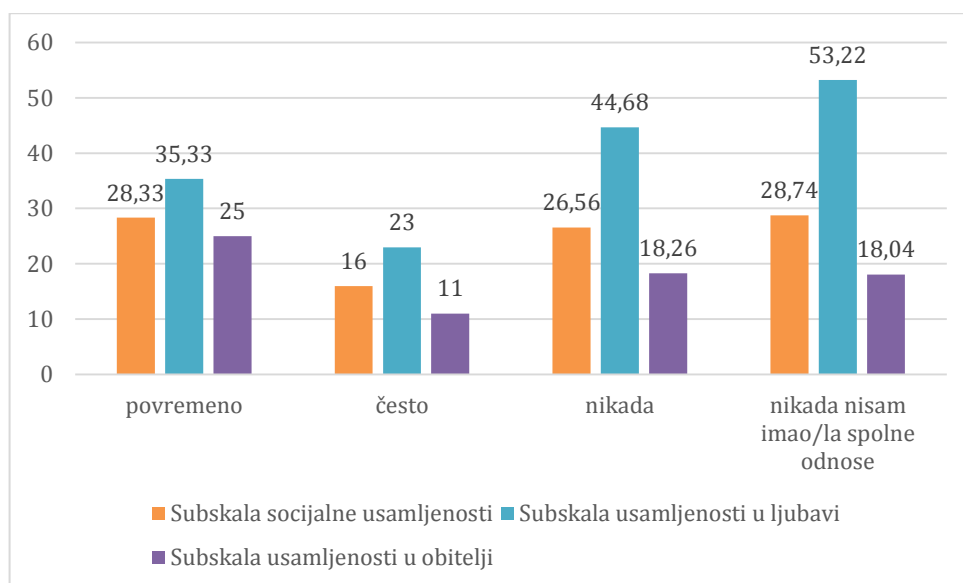
Izvor: [Autor: J.C.]

Što se tiče spolnog ponašanja sudionika, odnosno upuštanja u nezaštićene spolne odnose, rezultati zbrojeva na subskalama pokazali su da je najveća razina usamljenosti u ljubavi prisutna kod sudionika koji nikada nisu imali spolne odnose. Najveća razina usamljenosti u obitelji prisutna je kod sudionika koji se u nezaštićene spolne odnose upuštaju povremeno. Razina socijalne usamljenosti približno je jednaka kod svih sudionika istraživanja, a niža je kod sudionika koji se često upuštaju u spolne odnose.

Tablica 4.3.9. Odnos rizičnog spolnog ponašanja i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Subskala	povremeno	često	nikada	nikada nisam imao/la spolne odnose
Subskala socijalne usamljenosti	28,33	16	26,56	28,74
Subskala usamljenosti u ljubavi	35,33	23	44,68	53,22
Subskala usamljenosti u obitelji	25	11	18,26	18,04

Izvor: [Autor: J.C.]



Graf 4.3.9. Odnos rizičnog spolnog ponašanja i skale socijalne i emocionalne usamljenosti

Izvor: [Autor: J.C.]

5. Rasprava

Dosad su provedena brojna istraživanja kojima se proučavala sklonost adolescenata ka nezdravstvenom ponašanju, provedena su istraživanja kojima se ispitivala usamljenost adolescenata, njihova samopercepcija i odnosi s vršnjacima. Međutim, do sada nije u velikoj mjeri proučavan utjecaj usamljenosti na nezdravstveno ponašanje adolescenata.

U svrhu izrade završnog rada provedeno je istraživanje u Elektrostrojarskoj školi Varaždin, među učenicima drugih razreda. Ukupno je sudjelovalo 46 učenika; 50 % njih učenici su smjera Grafički tehničar, a druga polovica sudionika, učenici su smjera Tehničar za računalstvo.

Od ukupnog broja sudionika, njih 73,9% je muškog spola, a 26,1% opada na sudionike ženskog spola. Sudionici su bili starosti 16 godina (73,9%), odnosno 17 godina (26,1%).

Ispitujući sociodemografske karakteristike sudionika, utvrđeno je da 76,1% sudionika živi na selu, dok preostalih 23,9% živi u gradu. Sudionike se pitalo o stupnju obrazovanja njihovih roditelja; pa tako roditelji 69,6% sudionika imaju završenu srednju stručnu spremu. Roditelji 17,4% sudionika imaju završenu visoku stručnu spremu, a roditelji 13% sudionika imaju razinu visoke školske spreme. Na anketno pitanje u kojem se sudionike pitalo s kim žive u kućanstvu, 54,3% sudionika odgovorilo je da žive sa svojim roditeljima. 30,4% sudionika živi s roditeljima te bakom i djedom, dok 15,2% sudionika živi samo s jednim roditeljem. Da imaju braću ili sestre, 93,5% sudionika je odgovorilo pozitivno, dok 6,5% sudionika navodi da su jedino dijete u obitelji, odnosno da nemaju braće ni sestara. Što se tiče bračnog statusa roditelja sudionika, više od polovice sudionika, 82,6%, odgovorilo je da su im roditelji u braku. Roditelji 10,9% sudionika su razvedeni, a samo 6,5% sudionika odgovorilo je da su im roditelji u vezi ili braku s drugim partnerom.

Želeći ispitati navike i ponašanja sudionika, pitalo ih se o konzumaciji alkohola. Pa je tako 30,4% sudionika odgovorilo da alkohol konzumiraju samo vikendom. Nekoliko puta tjedno alkohol konzumira 21,7% sudionika. 28,3% sudionika nikada ne konzumira alkohol, dok ga jednom tjedno konzumira 17,4%. Svakodnevno alkohol konzumira 2,2% sudionika. Prema istraživanju koje je od 2010. do 2014. godine provedeno u Brodsko – Posavskoj županiji, utvrđeno je da je 94,3% sudionika konzumiralo alkohol barem jednom u životu, dok čak 79,4% sudionika alkohol konzumira u društvu. [16.] Slično istraživanje provedeno je i u Zadarskoj županiji. Rezultati ovog istraživanja pokazali su da 29,1% adolescenata alkohol konzumira svakodnevno, dok jednom ili nekoliko puta tjedno alkohol konzumira 14,7% adolescenata. 11,3% adolescenata alkohol nikad ne konzumira. [17.] Gledajući globalno, prema istraživanjima među američkim srednjoškolcima, do 2. razreda srednje škole, 63% adolescenata konzumiralo je alkohol. [18.]

Što se tiče navike pušenja, 65,2% sudionika istraživanja odgovorilo je da ne konzumira cigarete, 19,6% ih cigarete konzumira svakodnevno, 10,9% sudionika puši povremeno, a samo 4,3% sudionika cigarete konzumira samo u društvu. Prema istraživanjima u SAD – u, 40% adolescenata je u razdoblju do drugog razreda srednje škole probalo cigarete. [18.] U odnosu na spol, duhanski dim konzumira 31,8% dječaka i 26% djevojaka adolescentne dobi. [16.] Što se tiče situacije u Hrvatskoj, 71,8% adolescenata je barem jednom konzumiralo cigarete. Gledajući učestalost konzumacije, 27,9% adolescenata svakodnevno konzumira cigarete. Jednom tjedno ili nekoliko puta tjedno cigarete konzumira 6,5% adolescenata, dok njih 24,6% nikad nije konzumiralo cigarete. [17.]

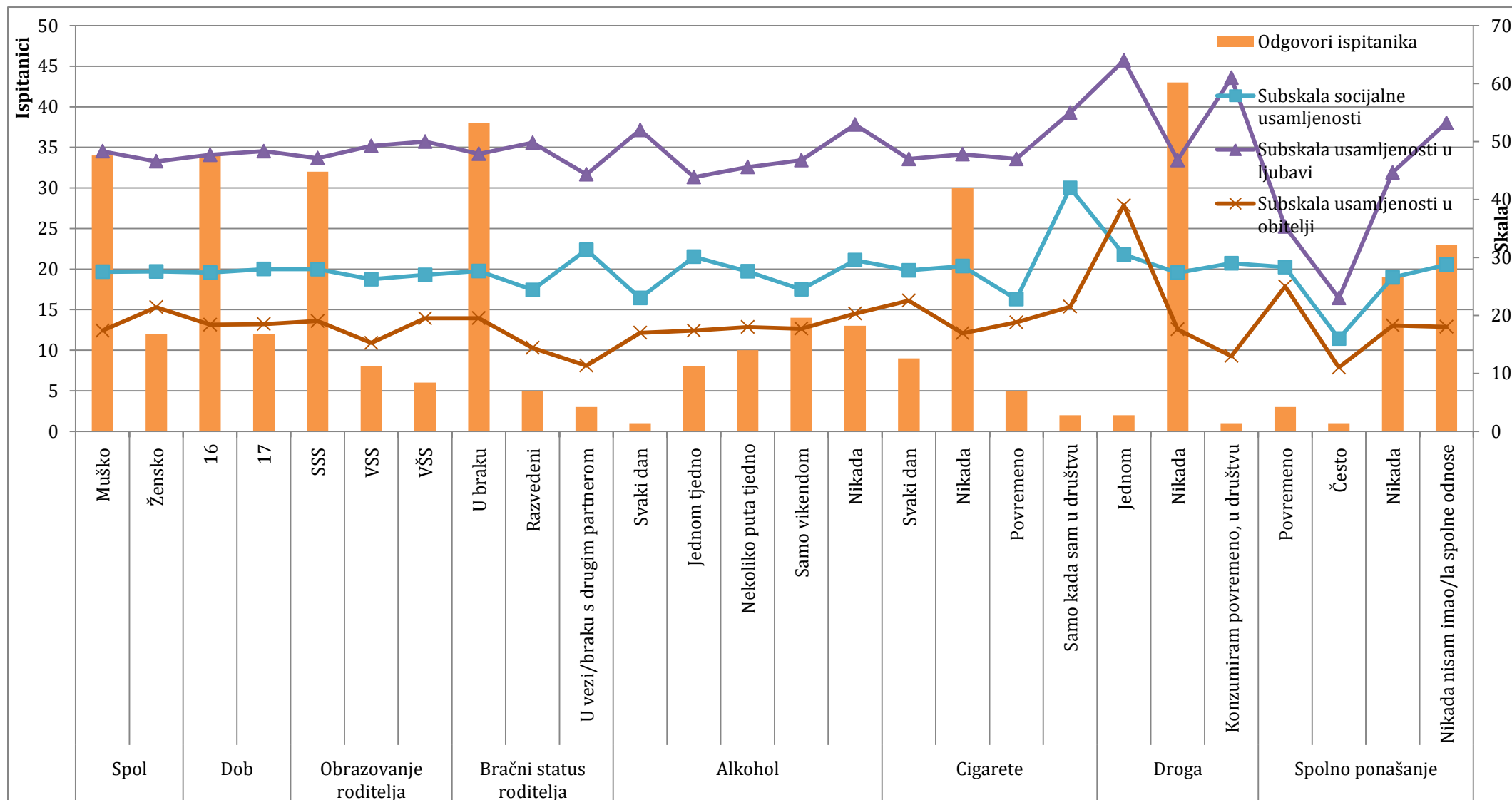
Osim o konzumaciji alkohola i cigareta, sudionike se pitalo i o konzumaciji droge. Pa tako 93,5% sudionika ne konzumira drogu; 4,3% sudionika je drogu probalo jedanput, a 2,2% sudionika drogu konzumira povremeno, u društvu. Prema američkim istraživanjima, čak 38% adolescenata je do 2. razreda srednje škole barem jednom konzumiralo drogu. [18.] Prema hrvatskim istraživanjima, 13,5% adolescenata je barem jednom konzumiralo drogu. 59,4% mladih drogu je konzumiralo iz znatiželje. Marihuanu, kao jednu od najdostupnijih droga u Republici Hrvatskoj, svakodnevno konzumira 1,2% adolescenata. [19, 17.]

S ciljem dobivanja uvida u spolno ponašanje sudionika, postavilo im se pitanje upuštaju li su u nezaštićene spolne odnose. Od ukupnog broja sudionika, 50% njih nikad nije imalo spolne odnose, 41,3% sudionika se nikad ne upušta u nezaštićene spolne odnose. Povremeno se u spolne odnose bez korištenja zaštite upušta 6,5% sudionika, dok se 2,2% sudionika u takve odnose upušta često. Rezultati već spomenutog istraživanja u Brodsko – Posavskoj županiji pokazali su da je čak 65,2% adolescenata imalo spolne odnose u dobi od 15 godina. [16.] Čak 63% djevojaka u dobi od 16 godina u spolne odnose stupa sa starijim muškarcima. Gotovo 20% spolno aktivnih adolescenata nikada ne koristi kontraceptivna sredstva prilikom spolnog odnosa. [20.] Zbog nedovoljnog znanja, kao i prihvatanja mnogih netočnih informacija od vršnjaka ili iz medija, adolescenti često nisu svjesni posljedica rizičnog spolnog ponašanja. [21.]

Uspostavljanje i održavanje zadovoljavajućih odnosa u adolescenciji postaje prioritet, što neadekvatne i nepodržavajuće odnose s vršnjacima čini rizičnim faktorom za pojavu usamljenosti. Osim vršnjačkih odnosa, značajnu ulogu za uspješan razvoj adolescenata ima i pozitivan stav o sebi, odnosno samopoštovanje. Rezultati provedenog istraživanja ukazuju na višu razinu usamljenosti kod adolescenata, te niže samopoštovanje. Djevojke bez obzira na dob imaju nešto niže samopoštovanje u odnosu na mladiće, dok se razina usamljenosti značajno ne mijenja s obzirom na spol. Međutim, adolescenti su skloniji nego adolescentice rizičnom ponašanju (npr. konzumiranje opijata i rizična seksualna ponašanja) i neadekvatnom ponašanju u školi (npr. neopravdano izostajanje s nastave) pod utjecajem vršnjaka. [22.]

Proučavajući povezanost sociodemografskih karakteristika i nezdravstvenog ponašanja sudionika istraživanja uočeno je da spol i dob ne utječu u velikoj mjeri na socijalnu i emocionalnu usamljenost sudionika, iako je u sudionika ženskog spola razina usamljenosti u obitelji veća nego kod sudionika muškog spola. Obrazovanje roditelja također nije jedan od čimbenika koji utječe na socijalnu i emocionalnu usamljenost. Iako su sudionici čiji su roditelji u vezi ili braku s drugim partnerom malobrojni, kod njih se uočava veća razina socijalne usamljenosti. Nasuprot tome, kod istih sudionika razina emocionalne usamljenosti je manja, što navodi da bračni status donekle ipak utječe na socijalnu i emocionalnu usamljenost adolescenata.

Da socijalna i emocionalna usamljenost imaju utjecaj na nezdravstveno ponašanje sudionika istraživanja uočava se na primjeru konzumacije alkohola. Kod svih je sudionika prisutna visoka razina usamljenosti u ljubavi (emocionalna usamljenost) i visoka razina socijalne usamljenosti, a to se najviše odražava kod sudionika koji alkohol konzumiraju svakodnevno. Visoka razina socijalne i emocionalne usamljenosti vidi se i kod konzumiranja duhanskog dima u obliku cigareta. Iako više od polovice sudionika pripada skupini nepušača, vidljiv je utjecaj i socijalne i emocionalne usamljenosti na ovu štetnu naviku, posebice kod sudionika koji cigarete konzumiraju samo kada su u društvu. Slična je i situacija kod konzumiranja droge. Kod onih sudionika, iako ih je brojčano manje, koji su drogu konzumirali jednim ili ju konzumiraju povremeno, prisutna je veća razina kako socijalne tako i emocionalne usamljenosti. Što se tiče upuštanja u nezaštićene spolne odnose, primjećuje se da je ipak, iako je kod sudionika koji se u nezaštićene spolne odnose upuštaju povremeno ili često, visoka razina socijalne i emocionalne usamljenosti, veća razina socijalne i emocionalne usamljenosti prisutna kod sudionika koji nikada nisu imali spolni odnos. Slijedom toga, uočava se da u ovom slučaju socijalna i emocionalna usamljenost ne utječu uvelike na rizično spolno ponašanje sudionika.



Graf 5.1.1. Povezanost sociodemografskih karakteristika, nezdravstvenog ponašanja i socijalne i emocionalne usamljenosti

Izvor: [Autor: J.C]

Za pojedine adolescente osjećaj usamljenosti može biti dugotrajno i bolno iskustvo. Pretpostavlja se da upuštanje u rizična ponašanja poput konzumiranja alkohola, cigareta i droge te rizično spolno ponašanje može biti način suočavanja s nevoljama koje proizlaze iz usamljenosti tijekom adolescencije.

Kao što je već spomenuto, povezanost usamljenosti i rizičnog ponašanja slabo je proučavana. Stoga je u svrhu ispitivanja tog odnosa provedeno istraživanje među američkim i ruskim adolescentima. U istraživanju je sudjelovalo 1995 ruskih i 2050 američkih adolescenata u dobi od 13 do 15 godina, a proučavao se odnos usamljenosti i konzumiranja droge, rizičnog seksualnog ponašanja te nasilja.

Rezultati istraživanja pokazali su da je usamljenost povezana s rizičnim ponašanjem adolescenata kako u SAD – u, tako i u Rusiji. Uzevši u obzir konzumiranje droge kod adolescenata obiju nacionalnosti, uočeno je da ruske adolescentice značajno više konzumiraju drogu, najčešće marihuanu, u odnosu na američke adolescentice. Što se tiče dječaka adolescentne dobi, uočeno je da američki adolescenti drogu konzumiraju u većoj mjeri od ruskih adolescenata. Povezanost usamljenosti s rizičnim spolnim ponašanjem utvrđena je kod ruskih adolescentica, gdje usamljenost u značajnoj mjeri utječe na sve češće adolescentske trudnoće. Povezanost usamljenosti i nasilnog ponašanja nije utvrđena niti kod američkih niti kod ruskih adolescenata.

[23.]

6. Zaključak

Ljudi su društvena bića i komuniciranje s drugima nam je prirođeno. Što je čovjek okružen većim brojem ljudi, kod njega se javlja veći osjećaj pripadnosti i zadovoljstva. Adolescencija kao razdoblje brojnih promjena u procesu odrastanja za djecu predstavlja veliki izazov. To je period kad su mladi u interakciji s velikim brojem vršnjaka, kad se formiraju socijalni odnosi. Ukoliko ne dođe do formiranja odnosa s vršnjacima, ili oni nisu adekvatni, kod adolescenata se javlja frustracija i dolazi do osjećaja usamljenosti.

Na ponašanje pojedinca u najvećoj mjeri utječu osjećaji. Ovisno o osjećajima, pojedinci različito reagiraju. Usamljenost je kao osjećaj izuzetno neugodna, a može izazvati različite oblike ponašanja. Primjerice, može se javiti povlačenje u sebe ili rizično ponašanje kojim se pojedinac želi uklopiti u društvo. To rizično, odnosno, nezdravstveno ponašanje postaje način kojim se pojedinac nosi sa osjećajem usamljenosti.

Provedenim istraživanjem uočeno je da su usamljenost i nezdravstveno ponašanje povezani, odnosno da usamljenost kod adolescenata utječe na njihovo ponašanje, a to se u najvećoj mjeri očituje kroz ovisnosti, a prevladavajuće je konzumiranje alkohola, duhanskog dima i droge. Utvrđeno je da usamljenost ne utječe na rizično spolno ponašanje sudionika ovog istraživanja.

Kako bi se spriječilo nezdravstveno ponašanje i posljedice koje ono nosi sa sobom, važno je kod mladih na vrijeme prepoznati usamljenost i pravovremeno poduzimati sve potrebne korake kako bi se usamljenom adolescentu pružila adekvatna pomoć.

U Varaždinu, _____

Julija Cerovečki

7. Literatura

[1.] Hawkey LC, Browne MW, Cacioppo JT. **How can I connect with my tee? Let me count the ways.** Psychological Science. Oct;16(10):798-804. 2005.

Preuzeto s: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16181443> (dostupno: 27.8.2019.)

[2.] G. Fučkar: **Proces zdravstvene njege**, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1995.

[3.] S. Ribarić, A. Vidoša: **Zdravstvena njega u zaštiti mentalnog zdravlja**, Medicinska naklada, Zagreb, 2014.

[4.] Perlman D., Peplau LA. **Toward a Social Psychology of Loneliness.** Academic Press. London 1982.

Preuzeto s :

https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/40307428/Perlman_Peplau_81.pdf?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DPerlman_Peplau_81.pdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A%2F20190923%2Fus-east-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=20190923T145402Z&X-Amz-Expires=3600&X-Amz-SignedHeaders=host&X-Amz-Signature=9b0fe961860ed67986b23fe40ad26550119ff06304ca3b888c68f4ac71b0a1a3(dostupno: 27.8.2019.)

[5.] K. Lacković – Grgin: **Usamljenost, fenomenologija, teorije i istraživanja.** Naklada Slap.Jastrebarsko.2008.

[6.] Tucak Junaković I., Nekić M., Burić I. **Usamljenost i preferirana samoća kao prediktori samoprocjene zdravlja odraslih.** Medica Jadertina, Vol. 43 No. 1-2, 2013.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/100543> (dostupno 27.8.2019.)

[7.] Paige RM, Suwanteerangkul J., **Self Rated health, psychological functioning and health – related behavior among Thai adolescents.** Pediatric International. 2009.

Preuzeto s: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1442-200X.2008.02660.x> (dostupno: 27.8.2019.)

[8.] Iceovich E., Jacobs JM, Stesman J. **Loneliness, social networks and mortality: 18 years of follow up.** International Journal of aging & human development. 2011.

Preuzeto s: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.2190/AG.72.3.e> (dostupno: 27.8.2019.)

[9.] Nekić M., Uzelac E., Jurkin M. **Uloga samopoštovanja i vršnjačkog pritiska u objašnjenju usamljenosti adolescenata.** Acta Iadertina, Vol. 13 No. 1, 2016.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/190129> (dostupno: 30.8.2019.)

[10.] Marišić J. **Socijalna usamljenost adolescenata**. Psihološki centar Tesa.

Preuzeto s: <http://www.tesa.hr/izazovi-roditeljstva/socijalna-usamljenost-adolescenata/>
(dostupno: 30.8.2019.)

[11.] Preuzeto s: <https://medical-dictionary.thefreedictionary.com/adolescence>
(dostupno: 30.8.2019.)

[12.] Preuzeto s: <http://udruga-hera.info/sto-je-adolescencija/> (dostupno 30.8.2019.)

[13.] J. Bašić, A. Žižak, N. Koller – Trbović: **Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja: pristupi i pojmovna određenja**. Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. 2004.

[14.] Zloković J., Vrcelj S. **Rizična ponašanja djece i mladih**. Odgojne znanosti, Vol. 12 No. 1 (19), 2010.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/59618> (dostupno: 2.9.2019.)

[15.] Čubela – Adorić V., Nekić M. **Skala socijalne i emocionalne usamljenosti**

[16.] Bencun I., Jurišić I., **Rizično ponašanje mladih u Brodsko – Posavskoj županiji**.
Zavod za javno zdravstvo Brodsko- Posavske županije. 2015.

Preuzeto s: <http://www.zzjzbpz.hr/images/stories/preventivni-programi/RIZICNO-PONASANJE-MLADIH-BPZ.pdf> (dostupno: 2.9.2019.)

[17.] Mavar M. **Sklonost ovisničkom ponašanju i školski problemi adolescenata**. Klinička psihologija, Vol. 7 No. 1-2, 2014.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/169570> (dostupno: 30.8.2019.)

[18.] E.L. Berk: **Dječja razvojna psihologija**. Naklada Slap, Jastrebarsko. 2015.

[19.] Doležal D. **Dostupnost i cijena ilegalnih droga u RH**. Ured za suzbijanje zlouporabe droga. Zagreb. 2011.

Preuzeto: <https://drogeiovisnosti.gov.hr/UserDocsImages/uredarhiva/2011/12/Dostupnost%20i%20cijena%20ilegalnih%20droga%20u%20RH.pdf> (dostupno: 7.9.2019.)

[20.] Dabo J., Malatestinić Đ., Janković S. i sur. **Zaštita reproduktivnog zdravlja mladih – modeli prevencije**. Medicina Fluminensis : Medicina Fluminensis, Vol. 44 No. 1, 2008.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/25954> (dostupno: 7.9.2019.)

[21.] Šikanić Dugić N. **Spolno prenosive infekcije u adolescenata**. Medicus, Vol. 19 No. 1_Adolescencija_2, 2010.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/60000> (dostupno: 7.9.2019.)

[22.] Nekić M. **Uloga samopoštovanja i vršnjačkog pritiska u objašnjenju usamljenosti adolescenata**. Acta Iadertina, Vol. 13 No. 1, 2016.

Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/190129> (dostupno: 7.9.2019.)

[23.] Stickley A., Koyanagi A., Kuposov R. i sur. **Loneliness and health risk behaviors among Russian and U.S. adolescents: a cross – sectional study**. BMC Public Health volume 14, Article number: 366. 2014

Preuzeto s: <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-14-366>
(dostupno: 7.9.2019.)

Popis tablica

<i>Tablica 4.3.1. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	16
<i>Tablica 4.3.2. Odnos spola sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	17
<i>Tablica 4.3.3. Odnos dobi sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	18
<i>Tablica 4.3.4. Odnos razine obrazovanja roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	18
<i>Tablica 4.3.5. Odnos bračnog statusa roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	19
<i>Tablica 4.3.6. Odnos konzumiranja alkohola i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	20
<i>Tablica 4.3.7. Odnos konzumiranja duhanskog dima i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	21
<i>Tablica 4.3.8. Odnos konzumiranja droge i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	22
<i>Tablica 4.3.9. Odnos rizičnog spolnog ponašanja i skale socijalne i emocionalne usamljenosti</i>	23

Popis grafikona

Graf 4.1.1. Raspodjela spola sudionika	6
Graf 4.1.2. Raspodjela dobi sudionika	6
Graf 4.1.3. Raspodjela sudionika prema školi koju pohađaju	7
Graf 4.1.4. Raspodjela sudionika prema školskome smjeru	7
Graf 4.1.5. Raspodjela sudionika prema razredu	8
Graf 4.1.6. Raspodjela sudionika prema mjestu stanovanja	8
Graf 4.1.7. Raspodjela sudionika prema obrazovanju roditelja	9
Graf 4.1.8. Raspodjela sudionika prema tome s kim žive u kućanstvu	9
Graf 4.1.9. Raspodjela sudionika prema tome imaju li braću ili sestre	10
Graf 4.1.10. Raspodjela sudionika prema bračnom statusu roditelja	10
Graf 4.2.1. Anketna tvrdnja „Alkohol konzumiram“	11
Graf 4.2.2. Anketna tvrdnja „Duhanski dim u obliku cigareta konzumiram“	12
Graf 4.2.3. Anketna tvrdnja „Konzumirao/la sam drogu“	12
Graf 4.2.4. Anketno pitanje „Ukoliko jeste, molim Vas navedite koju ste vrstu droge konzumirali“	13
Graf 4.2.5. Anketna tvrdnja „U nezaštićene spolne odnose upuštam se“	14
Graf 4.2.6. Anketna tvrdnja „Bavim se tjelesnom aktivnošću“	14
Graf 4.2.7. Anketna tvrdnja „Na računalu ili igraćim konzolama dnevno provedem“	15
Graf 4.2.8. Anketna tvrdnja „Dnevno spavam“	15
Graf 4.3.1. Skala socijalne i emocionalne usamljenosti	16
Graf 4.3.2. Odnos spola sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	17
Graf 4.3.3. Odnos dobi sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	18
Graf 4.3.4. Odnos razine obrazovanja roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	19
Graf 4.3.5. Odnos bračnog statusa roditelja sudionika i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	20
Graf 4.3.6. Odnos konzumiranja alkohola i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	21
Graf 4.3.7. Odnos konzumiranja duhanskog dima i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	22
Graf 4.3.8. Odnos konzumiranja droge i skale socijalne i emocionalne usamljenosti	23

Graf 4.3.9. Odnos rizičnog spolnog ponašanja i skale socijalne i emocionalne usamljenosti 24

Graf 5.1.1. Povezanost sociodemografskih karakteristika, nezdravstvenog ponašanja i socijalne i emocionalne usamljenosti 29

Prilozi

ANKETNI UPITNIK

Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje

Poštovani, pred Vama se nalazi anketa namijenjena svim učenicima srednjih škola od prvog do četvrtog (petog) razreda. Anketom se žele dobiti podaci za istraživački završni rad na preddiplomskom studiju sestrinstva Sveučilišta Sjever u Varaždinu pod mentorstvom dr. sc. Irene Canjuga.

Kako bi rezultati bili objektivni i statistička obrada podataka precizna, molim Vas da na pitanja odgovarate iskreno. Anketa je u potpunosti anonimna i Vaši će odgovori biti korišteni isključivo u istraživačke svrhe.

Unaprijed zahvaljujem na suradnji i odvojenom vremenu za ispunjavanje ankete.

Julija Cerovečki, studentica treće godine preddiplomskog studija sestrinstva

OPĆI SOCIODEMOGRAFSKI PODACI

1. Označite spol: ☐ M ☐ Ž
2. Navedite u godinama Vašu dob: _____
3. Navedite naziv škole koju pohađate: _____
4. Navedite školski smjer (npr. medicinska sestra, elektrotehničar, fizioterapeut i drugo)

5. Navedite brojkom koji ste trenutno razred: _____
6. Označite mjesto stanovanja:
☐ Grad
☐ Selo
7. Označite obrazovanje roditelja:
☐ SSS
☐ VSS
☐ VŠS
☐ drugo (napišite): _____
8. Označite s kim živite u kućanstvu:
☐ jednim roditeljem
☐ oba roditelja
☐ bakom i djedom
☐ roditeljima, bakom i djedom
9. Imate li braću ili sestre?
☐ DA
☐ NE
10. Označite bračni status roditelja:
☐ u braku
☐ razvedeni
☐ u vezi/braku s drugim partnerom

☐ drugo (napišite): _____

Sljedeća sekcija pitanja/tvrdnji odnosi se na navike i ponašanja

1. Alkohol konzumiram:

- ☐ svaki dan
- ☐ jednom tjedno
- ☐ nekoliko puta tjedno
- ☐ samo vikendom
- ☐ nikada

2. Duhanski dim u obliku cigareta konzumiram:

- ☐ svakidan
- ☐ nikada
- ☐ povremeno
- ☐ samo kada sam u društvu

3. Konzumirao/lasam drogu:

- ☐ jednom
- ☐ nikada
- ☐ konzumiram povremeno, u društvu
- ☐ svakodnevno

4. Ukoliko jeste, molim Vas, navedite koju ste vrstu droge konzumirali:

5. U nezaštićene spolne odnose upuštam se:

- ☐ povremeno
- ☐ često
- ☐ nikada
- ☐ nikada nisam imao/imala spolne odnose

6. Bavim se tjelesnom aktivnošću:

- ☐ jednom tjedno
- ☐ 2 – 3 puta tjedno
- ☐ svaki dan
- ☐ nikada

7. Na računalu ili igraćim konzolama dnevno provedem:

- ☐ manje od 1 sat
- ☐ 1 – 2 sata
- ☐ 3 – 4 sata
- ☐ više od 5 sati

8. Dnevno spavam:

- ☐ 8 sati
- ☐ manje od 8 sati
- ☐ više od 8 sati

*Sljedeće tvrdnje opisuju neke načine na koje ljudi doživljavaju sebe i svoj odnos s različitim drugim osobama. Molim Vas, pročitajte pažljivo svaku tvrdnju i procijenite koliko se ono što ona izriče odnosi na Vas osobno. Procjene ćete daviti tako što ćete uz svaku tvrdnju **zaokružiti jedan broj** na skali koja ima sedam stupnjeva. Značenje pojedinih brojeva na skali procjene je sljedeće:*

1	2	3	4	5	6	7
uopće se NE slažem	uglavnom se NE slažem	donekle se NE slažem	nitko se slažem, nitko se ne slažem	donekle se slažem	uglavnom se slažem	potpuno se slažem
1.	Ono što je meni važno ne čini se da je važno ljudima koje znam.					1 2 3 4 5 6 7
2.	Nemam prijatelja koji dijeli moja stajališta.					1 2 3 4 5 6 7
3.	Postoji krug prijatelja čiji sam ja dio.					1 2 3 4 5 6 7
4.	Moji prijatelji razumiju moje potrebe i razmišljanja.					1 2 3 4 5 6 7
5.	Uglavnom funkcioniram na istoj valnoj duljini s ljudima koje poznajem.					1 2 3 4 5 6 7
6.	Imam puno zajedničkog s ljudima koje poznajem.					1 2 3 4 5 6 7
7.	Imam prijatelje kojima se mogu obratiti za savjet.					1 2 3 4 5 6 7
8.	Sviđaju mi se ljudi s kojima se družim.					1 2 3 4 5 6 7
9.	Mogu računati na pomoć svojih prijatelja.					1 2 3 4 5 6 7
10.	Imam prijatelje s kojima mogu razgovarati o onome što me tišti u mom životu.					1 2 3 4 5 6 7
11.	Nemam prijatelje koji me razumiju.					1 2 3 4 5 6 7
12.	Nisam zadovoljan prijateljima koje imam.					1 2 3 4 5 6 7
13.	Imam prijatelja s kojim mogu podijeliti svoje mišljenje.					1 2 3 4 5 6 7
14.	Važan sam dio nečijeg života.					1 2 3 4 5 6 7
15.	Osjećam se sâm kad sam sa svojom obitelji.					1 2 3 4 5 6 7
16.	Nikome u mojoj obitelji nije stvarno stalo do mene.					1 2 3 4 5 6 7
17.	Imam ljubavnu vezu u kojoj s partnerom dijelim najskrovitije misli i osjećaje.					1 2 3 4 5 6 7
18.	Ne postoji nitko u mojoj obitelji na koga se mogu osloniti kad mi treba potpora i ohrabrenje.					1 2 3 4 5 6 7
19.	Zaista mi je stalo do moje obitelji.					1 2 3 4 5 6 7
20.	Postoji netko tko želi svoj život dijeliti sa mnom.					1 2 3 4 5 6 7
21.	Osjećam da doista pripadam u svoju obitelj.					1 2 3 4 5 6 7

22.	Imam potrebu za bliskom ljubavnom vezom koju dosada nisam zadovoljio.	1	2	3	4	5	6	7
23.	Želio bih da mogu reći nekome u koga sam zaljubljen da ga volim.	1	2	3	4	5	6	7
24.	Imam ljubavnu vezu s osobom koja mi pruža podršku i ohrabrenje koje trebam.	1	2	3	4	5	6	7
25.	Zateknem sebe ponekad kako čeznem za nekim s kim bih dijelio svoj život.	1	2	3	4	5	6	7
26.	Želio bih da je mojoj obitelji više stalo do moje sreće.	1	2	3	4	5	6	7
27.	Zaljubljen sam u nekoga tko je također zaljubljen u mene.	1	2	3	4	5	6	7
28.	Osjećam se blizak svojoj obitelji.	1	2	3	4	5	6	7
29.	Imam nekoga tko zadovoljava moje potrebe za bliskošću.	1	2	3	4	5	6	7
30.	Osjećam se dijelom svoje obitelji.	1	2	3	4	5	6	7
31.	Postoji netko tko zadovoljava moje emocionalne potrebe.	1	2	3	4	5	6	7
32.	Ni s kim u obitelji nisam blizak.	1	2	3	4	5	6	7
33.	U ljubavnoj sam vezi s osobom čijoj sreći ja doprinosim.	1	2	3	4	5	6	7
34.	Moja mi je obitelj važna.	1	2	3	4	5	6	7
35.	Želio bih imati ljubavnu vezu koja bi mi pružila više zadovoljstva.	1	2	3	4	5	6	7
36.	Mojoj je obitelji doista stalo do mene.	1	2	3	4	5	6	7

SUGLASNOST ZA RODITELJE

Obavijest za roditelje

Poštovani,

molim Vas za pristanak da Vaše dijete sudjeluje u istraživanju pod nazivom „*Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje*.“ Ovo istraživanje provodi se u svrhu izrade završnog rada na preddiplomskom stručnom studiju sestrinstva na Sveučilištu Sjever u Varaždinu pod mentorstvom dr. sc. Irene Canjuga. Istraživanje je u potpunosti anonimno i rezultati će se koristiti isključivo u istraživačke svrhe.

Unaprijed zahvaljujem.

S poštovanjem,

Julija Cerovečki, studentica treće godine preddiplomskog stručnog studija sestrinstva

SUGLASNOST

Suglasan/suglasna sam da moje dijete _____ (ime i prezime), učenik/ca _____ razreda, _____ (škola), **NE** sudjeluje u gore navedenom istraživanju.

(Ukoliko ne želite da Vaše dijete sudjeluje u istraživanju, molim Vas da potpišete suglasnost. Ako se slažete da Vaše dijete sudjeluje u istraživanju, suglasnost nije potrebno potpisivati te ovu obavijest možete zanemariti.)

(potpis roditelja)

(mjesto i datum)

SUGLASNOST ZA UČENIKE

Obavijest za učenike

Poštovani,

u svrhu izrade završnog rada na preddiplomskom stručnom studiju sestrinstva na Sveučilištu Sjever u Varaždinu, provodi se istraživanje pod naslovom „*Analiza socijalne i emocionalne usamljenosti s rizikom za nezdravstveno ponašanje adolescenata*.“ Istraživanje se provodi putem upitnika koji je u potpunosti anoniman, a rezultati će biti korišteni isključivo u istraživačke svrhe.

Vaš doprinos u ovom istraživanju je od iznimne važnosti.

Unaprijed zahvaljujem na suradnji, vremenu i strpljenju kod rješavanja upitnika.

S poštovanjem,

Julija Cerovečki, studentica treće godine preddiplomskog stručnog studija sestrinstva

SUGLASNOST

Ja _____ (ime i prezime), učenik/ca _____ razreda,
_____ (škola) suglasan/suglasna sam

DA

NE

sudjelujem u gore navedenom istraživanju.

(Molim da zaokružite DA, ukoliko ste suglasni za sudjelovanje u istraživanju, a ukoliko ne želite sudjelovati u istraživanju, zaokružite NE.)

(potpis)

(mjesto i datum)

ZAMOLBA ZA ŠKOLU

Julija Cerovečki

Sveučilište Sjever, 104. brigade 3

42000 Varaždin

e – mail: julija1996cerovecki@gmail.com

Elektrostrojarska škola Varaždin
Hallerova aleja 5
42000 Varaždin

Predmet: Zamolba za provođenje istraživanja u svrhu izrade Završnog rada na preddiplomskom stručnom studiju Sestrinstva

Poštovani,

molim Vas za suglasnost u provođenju istraživanja među učenicima Elektrostrojarske škole Varaždin u svrhu izrade istraživačkog završnog rada pod mentorstvom dr.sc. Irene Canjuga, pred. Istraživanje pod naslovom „*Utjecaj socijalne i emocionalne usamljenosti adolescenata na nezdravstveno ponašanje*“, provodit će se putem upitnika koji je u potpunosti anonim i rezultati će biti korišteni isključivo u istraživačke svrhe. Podaci iz upitnika će biti obrađeni bez identifikacijskih podataka ispitanika.

Sudionici, kao i njihovi roditelji dobit će dobrovoljni pristanak (suglasnost) za sudjelovanje u istraživanju kojeg će trebati potpisati.

Unaprijed zahvaljujem.

S poštovanjem,

Julija Cerovečki, studentica treće godine preddiplomskog stručnog studija sestrinstva

PRILOZI:

1. Suglasnost za dobrovoljni pristanak sudionika
2. Suglasnost za roditelje
3. Upitnik koji će biti korišten u istraživanju

Sveučilište Sjever



SVEUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU I SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Julija Cerovečki (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Uloga socijalne i emocionalne inteligencije u razvoju ljudske osobnosti (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Julija Cerovečki
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Julija Cerovečki (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Uloga socijalne i emocionalne inteligencije u razvoju ljudske osobnosti (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Julija Cerovečki
(vlastoručni potpis)